VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS IKIMOKYKLINIO UGDYMO SKYRIAUS VEDĖJAS

ĮSAKYMAS DĖL PRITARIMO VILNIAUS LOPŠELIO-DARŽELIO „VILNELĖ“ IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMAI

2025 m. gegužės d. Nr. A15 /25(2.1.4E-IKU)
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 8 punktu, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 7 straipsnio 4 dalimi, Ikimokyklinio ugdymo kriterijų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. balandžio 18 d. įsakymu Nr. ISAK-627 „Dėl Ikimokyklinio ugdymo programų kriterijų aprašo“, 3 punktu ir Vilniaus miesto savivaldybės mero 2025 m. vasario 24 d. potvarkiu Nr. 955-263/25 „Dėl Almedos Kučinskienės įgaliojimo“,

p r i t a r i u Vilniaus lopšelio-darželio „Vilnelė“ ikimokyklinio ugdymo programai.

Vedėja - Almeda Kučinskienė

Kiekvienas žingsnis ugdymo(si) kelyje yra svarbus – tiek vaikui, tiek pasauliui.
„Ugdymas turi būti orientuotas į tai, kad vaikams būtų leista tapti tuo, kuo jie gali tapti.“ – John Dewey

VILNIUS 2025

PRITARTA
Vilniaus miesto savivaldybės administracijos
Ikimokyklinio ugdymo skyriaus vedėjo
2025 m. d. įsakymu Nr.
PATVIRTINTA
Vilniaus lopšelio-darželio „Vilnelė“
direktoriaus 2025 m. įsakymu Nr. V- ...

VILNIAUS LOPŠELIO-DARŽELIO „VILNELĖ“ IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMA *„KŪRYBINĖ KELIONĖ VILNELE“*

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1.1. Požiūris į vaiką ir jo ugdymą(si)

Vilniaus lopšelio-darželio „Vilnelė“ (toliau – Mokykla) ikimokyklinio ugdymo programa (toliau – Programa) skirta vaikams nuo 1,5 iki 5 (6) metų. Programa atnaujinta vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu „Dėl ikimokyklinio ugdymo gairių patvirtinimo“ (2023 m. rugsėjo 4 d. Nr. V-1142), Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu „ Dėl Mokyklų, vykdančių ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programas, veiklos kokybės įsivertinimo metodinių rekomendacijų patvirtinimo“ (2023-01-30, V-98).

Atnaujinant ikimokyklinio ugdymo Programą remtasi **sociokultūrine filosofija**. Akcentuojama socialinės sąveikos ir kultūrinio konteksto svarba vaiko raidai. Ši teorija glaudžiai siejasi su kitomis ugdymo teorijomis, tokiomis kaip konstruktyvizmas, Reggio Emilia pedagogika, humanistine pedagogika, kognityvine psichologija. **Sociokultūrinė filosofija** papildo ir suteikia platesnį požiūrį į vaiko ugdymosi procesą, pabrėždama vaiko visapusiška raidą, skatinant jo socialinius, emocinius, kognityvinius ir kūrybinius gebėjimus.

Pagrindinės sociokultūrinės filosofijos idėjos:

- **Socialinė sąveika** – pagrindinis variklis, skatinantis vaiko kognityvinę, emocinę ir socialinę raidą. Nuo pat gimimo vaikas mokosi bendrauti, bendradarbiauti ir kurti santykius su kitais.

- **Kultūrinio konteksto įtraukimas:** atsižvelgiama į vaikų kultūrinę įvairovę, skatinamas kultūrinio identiteto formavimas. Į ugdymo procesą integruojamos veiklos, kurios atspindi vaiko kultūrines patirtis ir vertybes.
- **Kalbos ir komunikacijos ugdymas:** didelis dėmesys skiriamas kalbos ugdymui kaip pagrindiniam bendravimo, mąstymo ir mokymosi įrankiui. Skatinamos kalbinės sąveikos ir įvairios kalbinės išraiškos formos.
- **Žaidimo kaip pagrindinio ugdymosi būdo pripažinimas:** žinios yra kuriamos socialinėje sąveikoje. Žaidimas yra integruotas į visas ugdymo sritis, kaip natūralus vaiko būdas mokytis ir pažinti pasaulį.
- **Aktyvaus ugdymosi skatinimas:** vaikai aktyviai tyrinėja, eksperimentuoja ir konstruoja žinias. Mokytojai tampa ugdymo proceso organizatoriais, moderatoriais ir partneriais, skatinantys vaikų aktyvumą, smalsumą ir gebėjimą kritiškai mąstyti.
- **Ugdymosi metodų įvairovė, tenkinant skirtingų vaikų poreikius:** vaikų veiklos projektai, kūrybiniai projektai, tyrinėjimas, eksperimentavimas, išvykos, ekskursijos, netradiciniai kūrybiškumą skatinantys metodai ir kt.
- **Glaudus bendradarbiavimas su šeima:** vadovaujamasi tėvų lūkesčiais ir pageidavimais, skatinamas jų aktyvus dalyvavimas, stengiamasi užtikrinti nuoseklų vaiko ugdymąsi tiek Mokykloje, tiek namuose.

Mokyklos požiūrį į vaiką atliepia ***Reggio Emilia*** pedagogika, kuri pabrėžia vaiko aktyvų dalyvavimą mokymosi procese. Skiriamas dėmesys kalbinėms interakcijoms, pasakojimams ir diskusijoms. Aplinka laikoma „trečiuoju mokytoju“, kuri kartu su mokytoju ir vaiku įtakoja mokymosi procesą. Mokytojas – tyrinėtojas, kuris kartu su vaikais atranda naujas žinias ir patirtis.

Vadovaujantis ***įtraukiojo ugdymo*** principais, taikoma universalaus dizaino mokymuisi (UDM) koncepcija, kuri grindžiama prielaida, kad ugdymo procesas turi būti prieinamas ir efektyvus visiems vaikams, nepriklausomai nuo jų individualių savybių. UDM prieiga orientuota į ugdymo proceso adaptavimą, siekiant eliminuoti barjerus, trukdančius vaikų dalyvavimui ir mokymuisi. Ugdymo aplinka ir metodai yra pritaikomi, siekiant skatinti vaikų psichologinę gerovę ir socialinę integraciją. Individualizuotas ugdymas yra pagrindinis įrankis pastebėti individualius kiekvieno vaiko poreikius (žr. 1 pav.).

Mokyklos Programa orientuota į vaiko ugdymą(si) saugioje, malonioje ir įkvepiančioje aplinkoje, kurioje jis galėtų laisvai veikti, tyrinėti, kurti, ieškoti sprendimų ir pažinti pasaulį, taip

1 pav. Universalus dizainas mokymuisi

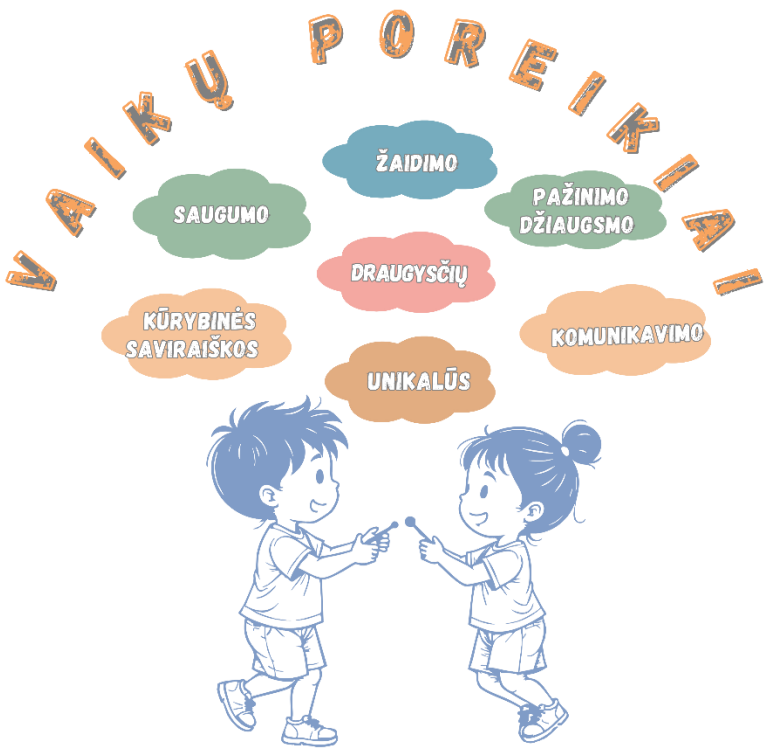
ugdydamas ***pasitikėjimą savimi ir kūrybiškumą.*** Vaikų ugdymas remiasi VERTYBĖMIS, kurios atspindi požiūrį į vaiką ir jo ugdymą(sį).

- ***vaiko orumas*** – kiekvieno vaiko nelygstamos vertės, autentiškumo, unikalumo pripažinimas ir puoselėjimas;
- ***vaiko gerovė*** – vaikų gerovės pirmumo pripažinimas, puoselėjant vaiko saugumą, sveikatą, darną su savimi ir kultūrine, socialine bei fizine aplinka;
- ***saviraiškos laisvė*** – kiekvieno vaiko kūrybinio potencialo ir laisvės išreikšti save pripažinimas, palaikymas ir skatinimas;
- ***lygiavertis dalyvavimas*** – lygiavertėmis sąveikomis grindžiamo ugdymo(si) vertės pripažinimas, sudarant maksimalias sąlygas kiekvienam vaikui dalyvauti bendrame ugdymosi procese ir pašalinant ugdymosi kliūtis;
- ***lygiateisiškumas ir teisingumas*** – vienodų teisių augti ir ugdytis visiems pripažinimas, užtikrinant galimybes kiekvienam vaikui optimaliai vystyti ir reikšti savo potencines galias nepriklausomai nuo priežasčių, susijusių su lytimi, sveikata, socialine ir kultūrine padėtimi. Minimizuojamos atskirties ir diskriminavimo galimybės, atstovaujama vaikų teisėms Mokykloje ir už jos ribų;

- ***pagarba, tolerancija ir atvirumas įvairovei*** – atviros, pagarba, empatija ir tolerancija grindžiamos ugdymo(si) aplinkos kūrimas, pripažįstant įvairovę kaip vertybę ir sudarant sąlygas visiems vaikams sėkmingai dalyvauti, natūraliai priimant prigimtinius ir kultūrinius skirtumus;
- ***bendruomeniškumas, demokratija ir pilietiškumas*** – pagarba asmeniui grindžiamos demokratinės aplinkos kūrimas, priklausymo bendruomenei jausmo puoselėjimas, atsakomybės už save ir kitus ugdymasis;
- ***kultūrinis tapatumas*** – pagarbos savo šalies kultūrai (gimtajai kalbai, etninei kultūrai, tautos istorijai) puoselėjimas, padedant vaikui išreikšti save kaip savo šalies kultūros dalyvį, ir kūrėją, ir pozityviai priimti kitų kultūrų savitumą.

1.2. Vaikų poreikiai

Vaiko poreikiai kyla iš prigimtinių raidos ypatumų, socialinio ir kultūrinio konteksto, taip pat emocinių ir psichologinių veiksnių. Šie poreikiai apima fizinę, emocinę, pažintinę ir socialinę vaiko raidą, kurių tenkinimas užtikrina vaiko gerovę ir sėkmingą vystymąsi (žr. 2 pav.).

2 pav. Vaikų poreikiai

Vaiko poreikių tenkinimas tiesiogiai siejasi su pagrindiniais ikimokyklinio ugdymo tikslais.

1.3. Tėvų (globėjų) ir vietos bendruomenės poreikiai

Mokykloje kuriama partnerystės su šeima kultūra, grindžiama atvirumu, pasitikėjimu ir abipuse pagarba. Tėvų vaidmuo vaiko ugdymo procese yra itin svarbus, todėl skatinamas aktyvus tėvų įsitraukimas ir bendradarbiavimas. Organizuojami susirinkimai, individualios konsultacijos, teminiai renginiai, vyksta nuolatinė informacijos sklaida tiek gyvai, tiek per skaitmenines platformas. Tai padeda kurti bendrą ugdymo viziją.

Tėvų lūkesčiai ikimokyklinio ugdymo atžvilgiu dažniausiai susiję su ugdymo kokybe, saugia ir jaukia aplinka, vaiko pasiekimais, emocine gerove bei papildomų paslaugų prieinamumu. Ypatingas dėmesys skiriamas vaiko psichologinei savijautai, emociniam saugumui ir sėkmingai socialinei integracijai į bendruomenę. Taip pat pabrėžiama ugdymo aplinkos tinkamumo ir aukštos ugdymo kokybės svarba, užtikrinant vaiko individualią pažangą ir visapusišką raidą (1 priedas[1]).

Siekiant optimizuoti informacijos mainus, plačiai naudojamos šiuolaikines skaitmenines platformos, kurios leidžia tėvams patogiai stebėti vaiko veiklas, pasiekimus bei dalyvauti ugdymo procese. Viena iš jų – inovatyvi internetinė sistema „Mūsų Darželis“, leidžianti tėvams ir darbuotojams bendrauti patogiu metu ir būdu. Internetinė svetainė funkcionuoja kaip oficialus informacijos šaltinis, teikiantis išsamią informaciją apie institucijos veiklą. Svetainėje publikuojami strateginiai dokumentai, veiklos ataskaitos, finansiniai duomenys ir kiti svarbūs pranešimai. Kaip papildomas komunikacijos kanalas, skirtas operatyviam informacijos dalijimuisi, naudojamas socialinis tinklas „Facebook“. Socialinio tinklo Facebook puslapyje publikuojami pranešimai apie institucijos renginius, projektus ir kitas veiklas.

1.4. Regiono ir Mokyklos savitumas

Mokykla įsikūrusi Naujosios Vilnios mikrorajone. Naujosios Vilnios mikrorajonas turi savitą aplinką, daug žalumos, parkų, Pūčkorių piliakalnis, Vilnelės upė. Natūrali aplinka sudaro galimybes organizuoti ugdomąsias veiklas gamtoje. Gamta tampa interaktyvia ir gyva mokymosi erdve, kurioje vaikai gali patirti ir tyrinėti realius procesus. Gamtos pokyčiai tampa natūraliu ugdymo(si) šaltiniu. Vaikai gali stebėti pokyčius ir taip lavinti savo pažinimo įgūdžius bei gamtosauginį sąmoningumą. Natūralios formos, spalvos, garsai ir kvapai gali tapti įkvėpimu vaikų kūrybai. Piešimas gamtoje, natūralių medžiagų naudojimas rankdarbiams, muzikos kūrimas

[1] https://www.vilnelevilnius.lt/category/naujienos/

klausantis gamtos garsų – visa tai lavina vaikų vaizduotę, estetinį suvokimą ir meninius įgūdžius. Buvimas gryname ore, aktyvios veiklos parkuose ir prie upės skatina vaikų fizinį aktyvumą ir prisideda prie jų sveikatos stiprinimo. Tai formuoja sveikos gyvensenos įpročius.

Dėkinga yra gyvenvietės infrastruktūra: čia yra parduotuvės, biblioteka, bažnyčia, paštas, mokyklos, Naujosios Vilnios kultūros centras, geležinkelio stotis, priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba. Pažintinės išvykos, organizuojamos bendradarbiaujant su vietos institucijomis, praturtina kasdienį ugdymosi procesą naujomis galimybėmis bei patirtimis, sudaro sąlygas vaikams pažinti pasaulį per asmeninę patirtį, susipažinti su profesijų įvairove. Nauja aplinka, nepažįstami objektai ir žmonės žadina vaikų smalsumą ir norą tyrinėti. Jie mokosi klausti, stebėti, analizuoti ir daryti išvadas. Nauji įspūdžiai, teigiamos emocijos, susijusios su patyrimu, praturtina vaikų emocinį pasaulį.

Mokykloje sudaromos įvairios patirtinio ugdymosi galimybės. Lauko teritorijoje įrengtas sodas ir šiltnamis, kur vyksta organizuotos pažintinės veiklos. Čia vaikai turi galimybę stebėti augalų augimo ciklą nuo sėklos iki vaisiaus, dalyvauti sodinimo, priežiūros ir derliaus rinkimo procesuose.

Mokyklos patalpose įrengtos interaktyvios lentos, kurios naudojamos įvairioms ugdomosioms veikloms paįvairinti. Interaktyvios užduotys, žaidimai ir vaizdinė medžiaga didina vaikų susidomėjimą ir aktyvų dalyvavimą veiklose.

Kuriamos kūrybinių dirbtuvių aplinkos, kuriose vaikai gali laisvai reikšti savo kūrybiškumą, eksperimentuoti su įvairiomis medžiagomis (popieriumi, dažais, moliu, gamtinėmis medžiagomis) ir technikomis (piešimu, lipdymu, koliažu ir kt.).

Mokyklos salėje ir lauko aikštelėse kuriamos palankios sąlygos vaikų fiziniam aktyvumui, įvairiems žaidimams ir sportinėms veikloms. Kuriama aplinka, kurioje vaikai turėtų galimybę rinktis, kaip ir kiek judėti.

Mokykloje įkurtas sensorinis (relaksacijos) kambarys. Tai – ypatinga, šiuolaikiška erdvė, kurioje vaikai gali atsipalaiduoti, tyrinėti, nusiraminti ir sustiprinti savo pojūčių suvokimą. Įvairios priemonės (burbulų vamzdis, minkšti paviršiai, kamuoliukų baseinas, interaktyvios projekcijos, šviesos, garsų ir kvapų stimuliacija, jaukūs kampeliai atsipalaidavimui) suaktyvina regos, klausos, lytėjimo, pusiausvyros ir judėjimo pojūčius. Vaikai, turintys elgesio ar kalbos sunkumų, čia gauna papildomų stimulų, kurie skatina jų pažintinę raidą. Ankstyvajame amžiuje, kai emocinis raštingumas dar tik formuojasi, tokia aplinka tampa „emocijų mokykla“.

Mokykloje siekiama ugdyti vaikų kūrybiškumą, saviraišką ir meninį suvokimą, organizuojant ir dalyvaujant įvairiose kultūrinėse veiklose. Integruojant kultūrines veiklas į ugdymo procesą, vykdomi bendradarbiavimo projektai su Naujosios Vilnios kultūros centru. Vaikai aktyviai dalyvauja meninės saviraiškos konkursuose, tokiuose kaip Vilniaus ir Vilnijos krašto skaitovų konkursas „Šimtas eilėraščių Lietuvai“.

Dalyvavimas kasmetiniame jungtiniame koncerte „Pavasario balsais dalinkimės su kitais“, regioniniame vaikų ir jaunimo menų festivalyje „Vieversėlis“ ir vaikų teatro festivalyje „Mažoji scena“ leidžia vaikams plėtoti sceninius gebėjimus ir meninę raišką. Bendradarbiaujant su bibliotekos specialistais, organizuojamos skaitymo skatinimo edukacinės programos.

Mokykloje vykdoma „Vaisių ir daržovių“ ir „Pieno ir pieno produktų“ vartojimo skatinimo programos[2]. Įgyvendinant šias programas, skiepijamas supratimas apie vaisių ir daržovių bei pieno produktų vartojimo teigiamą poveikį žmogaus sveikatai, ugdomi sveiko maitinimosi įpročiai.

Mokykla aktyviai dalyvauja fizinio aktyvumo skatinimo projektuose „Futboliukas“ [3], „Lietuvos mažųjų žaidynės“[4] , „Sveikatiada“[5]. Įgyvendinami aplinkosauginiai, ekologiniai bei gamtamoksliniai projektai, akcijos, konkursai. Atsižvelgiant į tėvų pageidavimą, organizuojamos mokamos papildomo ugdymo – sporto, pramoginių šokių, anglų kalbos, keramikos būrelių paslaugos.

Vaikų ugdymą vykdo ikimokyklinio, meninio ugdymo, fizinio lavinimo mokytojai, švietimo pagalbą teikiantys specialistai (logopedai, socialinė pedagogė, specialioji pedagogė, psichologė) bei mokinio padėjėjai, teikiantys pagalbą specialiųjų poreikių turintiems vaikams.

Mokyklos Vaiko gerovės komisija (VGK) sprendžia vaikų ugdymosi sunkumų įveikas, įvairių poreikių tenkinimo, švietimo pagalbos teikimo galimybes. Mokytojai siekia nuolat stebėti vaikus, identifikuoti jų gebėjimus ir sudaryti motyvuojančias ugdymosi sąlygas, bei ugdymosi aplinkas. Tikslingai vykdoma prevencinė veikla: įgyvendinama tarptautinė programa „Zipio draugai” , skirta padėti 5-7 m. vaikams įgyti socialinių ir emocinių sunkumų įveikimo gebėjimų bei socialinių emocinių įgūdžių ugdymo programa „Kimochis” , kuri padeda 3-5 m. vaikams įgyti žinių ir įgūdžių, reikalingų gebėjimui suprasti ir valdyti savo emocijas, globoti bei rūpintis kitais.

[2] https://www.pienasvaisiai.lt/
[3] https://www.asfutboliukas.lt/apie-projekta
[4] https://www.ltok.lt/olimpinis-svietimas/lietuvos-mazuju-zaidynes/
[5] http://sveikatiada.lt/

II. IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI

Mokyklos Programa grindžiama šiais principais:

- **Ugdymo(si) ir priežiūros vienovės principas**. Ikimokyklinio ugdymo(si) procesui būdinga ugdymo(si) ir priežiūros vienovė. Kiekviena suplanuota ir nesuplanuota sąveika bei kasdienė rutina yra ugdanti, turtinanti vaiko patirtį. Ilgalaikis, nuolatinis, saugus vaiko emocinis ryšys su mokytoju sukuria prielaidas visavertei vaiko raidai ir ugdymui(si);
- **Vaiko raidos ir ugdymo(si) dermės principas.** Ugdymo(si) procese atsižvelgiama į raidos nulemtą vaikų poreikių, patirties ir gebėjimų įvairovę ir skatinama visapusiška vaiko raida – fizinė, emocinė, socialinė, pažinimo, komunikavimo, meninės raiškos;
- **Žaismės principas.** Žaismingumas yra viso ikimokyklinio vaikų ugdymo(si) pagrindinis bruožas, neatsiejama tyrinėjimo, eksperimentavimo, fantazavimo, kūrybos dalis, o žaidimas – svarbiausia savarankiška vaiko veikla;
- **Sociokultūrinio kryptingumo principas.** Ugdymas(is) yra grindžiamas žmogiškosiomis, tautinėmis ir pilietinėmis vertybėmis, padedančiomis vaikams įsitraukti į supančią kultūrinę aplinką ir didinančiomis atvirumą kultūrinei bei kalbinei įvairovei;
- **Integralumo principas.** Siekiama visuminės vaikų raidos, užtikrinamas darnus visų pasiekimų sričių gebėjimų plėtojimas, ugdymo(si) sričių tarpusavio ryšiai, vidinės turinio sąsajos kiekvienoje ugdymo(si) srityje, vaikų veiklos integralumas;
- **Įtraukties principas.** Sudaromos sąlygos kiekvienam vaikui ugdytis, plėtoti savo galias, gauti reikiamą pagalbą, patirti sėkmę, atsižvelgiant į ugdymosi poreikių įvairovę;
- **Kontekstualumo principas.** Vaikų ugdymas(is) vyksta estetiškuose, į veiklą įtraukiančiuose, vaikų iniciatyvoms atviruose artimiausios socialinės, kultūrinės, kalbinės ir gamtinės aplinkos kontekstuose, siekiama vaikų ugdymo(si) patirčių aktualumo, prasmingumo;
- **Vaiko ir mokytojo bendro veikimo principas.** Aplinkos, sąveikos, bendros prasmės kuriamos įsiklausant ir atliepiant vaikų poreikius, interesus, iniciatyvas, nuomonę, drauge priimant sprendimus;
- **Lėtojo ugdymo(si), užtikrinančio gilų įsitraukimą, principas.** Vaikai giliai išgyvena ir pajaučia kiekvieną čia ir dabar momentą, kai skiriama pakankamai laiko kasdienei rutinai, tyrinėjimo ar kūrybos procesui, nuostabai ir atradimo džiaugsmui;

- **Reflektyvaus ugdymo(si) principas.** Mokytojas drauge su vaiku emocijomis ir veiksmais atspindi vaiko veikimo patirtis. Su vaikais drauge pagal jų gebėjimus apmąstomos vaikų emocijos, veiklos ir jų rezultatai, numatomas tolesnis veikimas. Mokytojai apsvarsto autentiškas vaikų patirtis, veiklos kokybę ir savo pedagoginių sprendimų poveikį vaikų ugdymui(si);
- **Šeimos ir Mokyklos partnerystės principas**. Mokykla ir šeima (globėjai) bendradarbiauja rengiant Programą, užtikrinant ugdymo(si) tęstinumą ir dermę, kuriant susitelkusią, kartu besimokančią bendruomenę. Tėvai ir mokyklos darbuotojai pasitiki vieni kitais ir veikia dėl vaikų interesų.

III. TIKSLAS, UŽDAVINIAI, UGDYMO(SI) REZULTATAI

Tikslas – atsižvelgiant į vaikų prigimtines galias, patirtį, poreikius, šeimos ir bendruomenės susitarimus, kurti lanksčius edukacinius kontekstus, įgalinančius vaikus išsiugdyti pasitikėjimo, rūpinimosi savimi ir kitais, kultūrinio ir socialinio jautrumo, komunikavimo, lankstaus mąstymo, kūrybiškumo, mokėjimo mokytis pradmenis;

Programos tikslui pasiekti būtina įgyvendinti šiuos uždavinius.

Uždaviniai:

1. Atpažinti kiekvieno vaiko ugdymosi poreikius, kylančius iš asmenybės raidos tarpsnio, individualių raidos ypatumų, prigimtinių gebėjimų visumos ir sociokultūrinės aplinkos.
2. Į vaiką ir jo vertybių ugdymą orientuotame, integraliame visuminiame ugdymo(si) procese tikslingai taikyti vaiko ir mokytojo sąveika grindžiamas pedagogines strategijas, ugdymo(si) priemones, taip sukuriant lanksčią, ugdymą(si) stimuliuojančią ugdymo(si) aplinką ir kontekstus.
3. Organizuoti ugdymą derinant kryptingą mokytojo ir spontanišką vaiko veiklą, taikant aktyvaus patirtinio ugdymo(si), kūrybiškumo skatinimo metodus, kurie skatintų vaiko galimybių ir gebėjimų sklaidą bei raidą, pripažįstant žaidimą ir kasdieninį vaiko gyvenimą grupėje, kaip neatsiejamą ugdymosi dalį.
4. Sukurti vaikų ugdymui pritaikytą, įtraukią, provokuojančią, kūrybišką aplinką, stimuliuojančią vaikų pasitikėjimą savarankiškai veikti.
5. Užtikrinti įtraukaus ugdymo principų įgyvendinimą, sudarant sąlygas kiekvienam vaikui dalyvauti bendrame ugdymo procese pagal jo gebėjimus ir poreikius.

6. Sudaryti galimybę vaikams įvairiomis formomis pristatyti savo pasiekimus ir pažangą, sistemingai juos fiksuojant, analizuojant, vertinant bei aptariant su tėvais (globėjais) ir kitais ugdymo procese dalyvaujančiais specialistais.
7. Kurti ir plėtoti pasitikėjimu ir pagarba, aktyvia partneryste grindžiamą tikslingą bendradarbiavimą su tėvais (globėjais), švietimo pagalbos specialistais ir kitais švietimo paslaugų teikėjais bei socialiniais partneriais.

Ugdymo(si) rezultatai. Ikimokyklinio ugdymo procesas yra orientuotas į holistinį vaiko ugdymąsi, kurio rezultatai pasireiškia kaip nuosekliai įgyjami ir plėtojami vaiko **pasiekimai**. Šie pasiekimai apima:

Vertybinių nuostatų formavimąsi. Ikimokykliniame amžiuje vertybinės nuostatos dažniausiai reiškiasi per pagarbą kitiems, atsakomybę, sąžiningumą, savarankiškumą, pagalbą ir rūpestį, bendruomeniškumą.

Žinias bei supratimą – vaiko gebėjimą pažinti aplinkinį pasaulį, suprasti jį ir susieti naują informaciją su ankstesne patirtimi. Tai ne tik faktų žinojimas, bet ir jų prasmės suvokimas bei gebėjimas taikyti tai, ką išmoko. Šios žinios ir supratimas formuojami per aktyvią veiklą, žaidimą, tyrinėjimą, stebėjimą ir mokytojo skatinamą smalsumą. Vaikui svarbu ne tik sužinoti, bet ir suprasti, kad galėtų taikyti tai realiose situacijose.

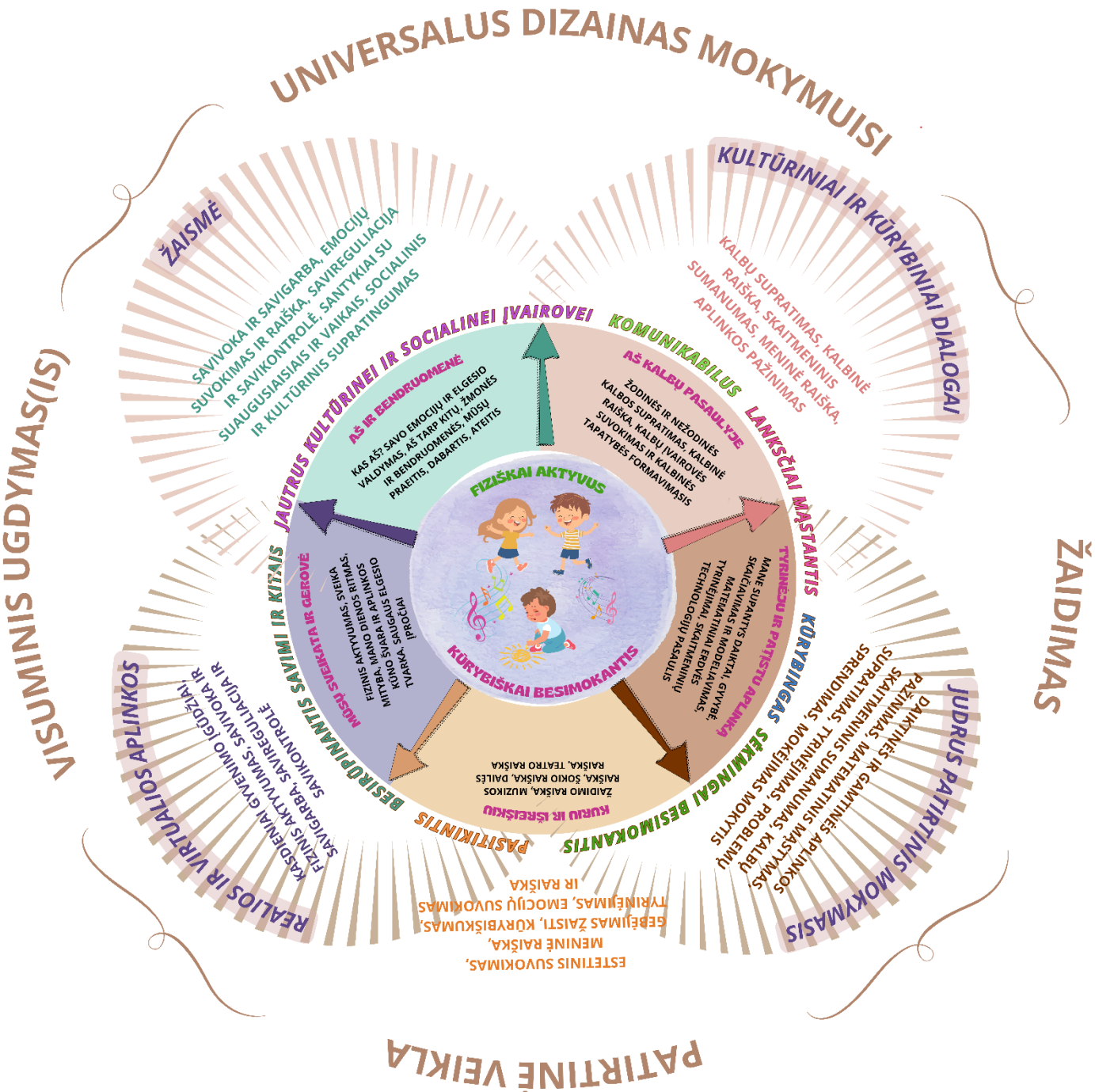
Gebėjimų ugdymą: gebėjimai – tai vaiko įgyti praktiniai ir pažintiniai įgūdžiai, leidžiantys jam veikti savarankiškai, kūrybiškai, bendradarbiaujant su kitais bei sprendžiant įvairias situacijas. Jie atspindi vaiko augimą ir pasirengimą tolesniam mokymuisi. Gebėjimai formuojasi palaipsniui, per žaidimą, tyrinėjimą, stebėjimą ir aktyvų dalyvavimą kasdienėse situacijose. Jie yra ugdymo proceso pagrindas ir padeda vaikui visapusiškai augti bei pasiruošti tolimesniam mokymuisi.

Ugdymosi pasiekimai suskirstyti į 18 pasiekimų sričių (Ikimokyklinio ugdymo programos gairių priedas Ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašas), kurių visuma laiduoja optimalią visų vaiko potencinių galių ūgtį. Programoje vaikų ugdymo(si) rezultatus nusako šios pasiekimų sritys ir jas sudarantys dėmenys.

Kiekviena kokybiškai įgyvendinama vaiko raidą skatinančio visuminio ikimokyklinio ugdymosi sritis plėtoja visų 18 pasiekimų sričių vaiko pasiekimus. Gairėse[6] pateikti pasiekimai sugrupuoti, parodant sąsajas su 5-iomis ugdymo sritimis, vaiko galiomis ir išskirtas prioritetas –

[6] https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-ugdymo-programos-gaires.pdf

ugdyti pasitikintį ir kūrybiškai besimokantį vaiką. Mokyklos ikimokyklinio ugdymo(si) pagrindas yra visuminis ugdymas(is), universalus dizainas mokymuisi, vaiko žaidimas, patirtinė veikla, kurie neatsiejami nuo vaiko galių, ugdymo(si) sričių, pasiekimų ir kontekstų. Mokyklos Programos konceptualus ugdymosi modelis pavaizduotas 3 paveiksle.

3 pav. **Mokyklos konceptualus ugdymosi modelis**

IV. UGDYMO(SI) TURINYS, PROCESAS IR APLINKOS

Ankstyvojo ir ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi turinio pagrindas – Ikimokyklinio ugdymo programos gairės (2023), kurios numato kryptingą vaiko galių plėtojimą, orientuotą į penkias esmines ugdymo(si) sritis: „Mūsų sveikata ir gerovė“, „Aš ir bendruomenė“, „Aš kalbų pasaulyje“, „Tyrinėju ir pažįstu aplinką“, „Kuriu ir išreiškiu“. Ugdymo(si) sričių turinys skirtas užtikrinti visuminį vaikų ugdymą(si), plėtojant vaikų pasiekimus aštuoniolikoje pasiekimų sričių (2 priedas).

Ugdymosi turinys sudaromas:

- atsižvelgiant į vaiko raidos ypatumus, pomėgius ir individualias galias;
- remiantis nuolatiniu vaikų stebėjimu ir ugdymosi rezultatų analize;
- užtikrinant ugdymo(si) proceso tęstinumą, įvairovę ir įtraukumą.

Efektyvus ugdymo turinio įgyvendinimas neatsiejamas nuo bendradarbiavimo su šeima ir vietos bendruomene, vaikų kultūrinės patirties, kasdienio gyvenimo įvykių ir aplinkos galimybių integravimo į ugdymo procesą.

4.1. Ugdymo(si) turinys

Vertybinės nuostatos, esminiai gebėjimai, konteksto kūrimo idėjos	**Ugdymo(si) gairės, ūgties siekiamybė**	
	Iki 3 m.	**3 – 6 m.**
PASITIKINTIS	**Mūsų sveikata ir gerovė**	
1. Fizinis aktyvumas		
Judėjimo džiaugsmo patyrimas. ***Vertybinė nuostata.*** Noriai juda, mėgsta judrią veiklą ir žaidimus. ***Esminiai gebėjimai.*** Derina judesius poroje, grupėje šokdamas ar žaisdamas *Įtraukiantis kontekstas*. Įrengta laisvo judėjimo zona su įvairiomis priemonėmis: kaspinėliais, kamuoliais, tuneliais, medžiagomis. Sudaromos sąlygos atrasti naujus judėjimo būdus, eksperimentuoti. žaidimai lauke su kliūtimis. Lauko aplinkoje išdėliojamos įvairios	Kūrybiškai tyrinėja judesių įvairovę. Vaikščioja ir išlaiko pusiausvyrą einant apriboto ploto paviršiumi (tarp dviejų nubrėžtų linijų ir pan.), įveikia kliūtis (ką nors peržengiant, lipant į kalniuką). Juda laisvoje erdvėje, žaidžia judriuosius žaidimus. (Žaismė ir atradimai I dalis, Judantis laiptai 20 psl.)	Juda spontaniškai, atlieka veiksmus su aplinkoje esančiomis priemonėmis, žaidžia imitacinius ir judriuosius žaidimus, lavinančius pagrindinius judesius: šliaužimą, ropojimą, ėjimą, bėgimą, šuoliukus, laipiojimą, metimus, pusiausvyrą. Išbando įvairius ėjimo ir bėgimo būdus, tyrinėja kūno judėjimo galimybes, mokosi saugiai keisti kūno padėtis ir atlikti veiksmus rankomis bei

kliūtys (padangos, virvės, akmenukai, tuneliai), skatinančios vaiką kurti judėjimo strategijas.		kojomis. Jogos pratimai lavina lankstumą ir vaizduotę.
Dalyvauja „Sveikatiados“[7] projektuose *(Lietuvos Mažųjų žaidynėse).* ***Dalyvauja Mokyklos, grupių žygiuose, bėgimuose, judėjimo akcijose****. (stiprins sveikatą, patirs bendrystę, įveikimo jausmą, ugdysis ištvermę bei pasitikėjimą savimi).*	Siekiama 3-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu. 11.4. 26.4	Siekiama 6-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu. 11.4. 26.4
Judesių tikslumo siekimas ***Vertybinė nuostata.*** Noriai juda, mėgsta judrią veiklą ir žaidimus. ***Esminiai gebėjimai.*** Tiksliai ir koordinuotai šliaužia, ropoja, eina, bėga, lipa, išlaiko pusiausvyrą judėdamas, meta, gaudo ir spiria kamuolį, spontaniškai ir tikslingai atlieka kasdienius veiksmus, kuriems būtina akių ir rankos koordinacija. *Įtraukiantis kontekstas.* „Mados dizaineris“ – verti karoliukus, kurti papuošalus arba siūti drabužius lėlėms. „Architektas“ – konstrukcijų ir statinių kūrimas iš tvarių medžiagų.	Pradeda lankstyti ir sukti riešą, vis tiksliau atlieka plaštakos judesius (apvertimą, mostus), kuriuos lavina dėliodamas, sukdamas, darinėdamas ir naudodamas įvairius įrankius.	Lavina rankos judesių tikslumą, akies ir rankos koordinaciją ką nors dėliodami, konstruodami, verdami.
	Siekiama 3-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.11.4, 24.4	Siekiama 6-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu. 11.4, 24.4
2. Sveika mityba		
Maisto įvairovės pažinimas ***Vertybinė nuostata.*** Domisi, kas padeda augti sveikam ir saugiam. ***Esminiai gebėjimai.*** Esant galimybei renkasi sveikatai palankų maistą, savarankiškai pavalgo, pasirūpina savo kūno švara, prisideda prie aplinkos tvarkos palaikymo, rodo pradinius saugaus elgesio Mokykloje įgūdžius, pasako, kaip saugiai elgtis gatvėje, buityje, gamtoje ir su nepažįstamais žmonėmis. *Įtraukiantis kontekstas.* Vaizdo įrašai apie spalvingą daržovių ir vaisių pasaulį. Iš antrinių žaliavų kuriamos unikalios sveikos mitybos piramides, tyrinėjama „Vaisių ir daržovių kelionę iki lėkštės“. Provokuojančios	Susipažįsta su sveiku maistu, stebėdamas estetiškai pateiktą maistą, skanaudamas, žaisdamas ir žiūrėdamas paveikslėlius. Žaidžia kūrybinius ir vaidmeninius žaidimus. (Žaismė ir atradimai I dalis, Korys, 29-31 psl.)	Tyrinėja sveiką maistą realiuose ir virtualiuose kontekstuose, analizuoja maisto piramidę, diskutuoja apie sveiko maisto naudą. Dėlioja dienos meniu, kuria mąstymo žemėlapius (sveika – nesveika), tyrinėja, kuris maistas palankus sveikatai, o kuris ne, ir argumentuoja savo nuomonę. Patyriminėse veiklose, išvykose ir maisto gaminimo metu gilina žinias apie higieną, sveiką mitybą ir estetinį maisto pateikimą. Žino vandens naudą ir renkasi sveikatai palankius maisto produktus.

[7] http://sveikatiada.lt/

diskusijos apie sveiką mitybą, ekologiją, tvarų vartojimą. ***Dalyvauja Visuomenės sveikatos biuro[8] specialistų*** vedamuose užsiėmimuose apie sveiką gyvenimo būdą, mitybą, higieną, saugų elgesį.	Siekiama 3-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.10.4, 16.4	Siekiama 6-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu. 10.4, 16.4
Elgesys prie stalo ***Vertybinė nuostata.*** Nusiteikęs priimti iššūkius ir spręsti problemas. ***Esminiai gebėjimai.*** Geba atpažinti ir įvardyti iššūkį, problemą, kliūtį, savarankiškai ir drauge su kitais ieško iššūkio įveikos, problemos sprendimo būdų, apsvarsto ir pasirenka tinkamus konkrečiai situacijai, įvertina priimtų sprendimų pasekmes. *Įtraukiantis kontekstas.* „Kultūrų įvairovė prie stalo: ką, kaip ir kodėl valgome?“ „Pasaulio skoniai ir tradicijos“. Antras daiktų gyvenimas: iš antrinių žaliavų kuriamos žaismingos situacijos leidžiančios pasinerti į siužetinius žaidimus „Kavinė“, „Virtuvė“ ir kitus.	Vaikai mokosi savarankiškai valgyti, teisingai naudodami stalo įrankius ir pritaikydami juos prie skirtingų patiekalų. (Žaismė ir atradimai I dalis, „AŠ“ pasaulis,13 psl.	Laikosi elgesio taisyklių, serviruoja stalą ir žaidybinėje veikloje naudoja sukauptą patirtį. Stebi realų ir virtualų kontekstą, geba tausoti maistą ir nešvaistyti jo. Sužino apie mitybos grandinę.
	Siekiama 3-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu. 13.4, 25.4	Siekiama 6-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu. 13,4, 25.4.
3. Mano dienos ritmas		
Dienos ritmo pajauta ***Vertybinė nuostata.*** Domisi savo ir kitų emocijomis bei jausmais. ***Esminiai gebėjimai.*** Atpažįsta, atliepia, įvardija, aptaria savo ir kitų emocijas ar jausmus, jų priežastis, įprastose ramiose situacijose emocijas ir jausmus išreiškia tinkamais, kitiems priimtinais būdais, žodžiais ir elgesiu atliepia kito jausmus. *Įtraukiantis kontekstas.* „Veidukų kalba – ką sako mano emocijos?“ „Veidukų kalba – ką sako mano emocijos?“ Kuriamas emocijų kalendorius. Stebimos tiek savo, tiek draugų emocijos veidrodžiuose. Emocinės būsenos sekimas ir fiksavimas dienos eigoje.	Mokosi suprasti grupės dienotvarkę, stebėdamas, kas jau įvyko ir kas dar įvyks. (Žaismė ir atradimai I dalis, Atradimų takelis,14-16 psl.)	Žino dienos ritmą ir nuoseklumą, geba įvardinti praeitos, esamos ir būsimos dienos veiklas. Įvardina savo nuotaiką ir jausmus, geba juos paaiškinti ir valdyti.
	Siekiama 3-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.12.4, 13.4, 26.4	Siekiama 6-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.12.4, 13.4, 26.4
4. Kūno švara ir aplinkos tvarkymas		

[8] https://vilniussveikiau.lt/lt/

Rūpinimasis švara ir tvarka ***Vertybinė nuostata.*** Nusiteikęs priimti iššūkius ir spręsti problemas. ***Esminiai gebėjimai.*** Geba atpažinti ir įvardyti iššūkį, problemą, kliūtį, savarankiškai ir drauge su kitais ieško iššūkio įveikos, problemos sprendimo būdų, apsvarsto ir pasirenka tinkamus konkrečiai situacijai, įvertina priimtų sprendimų pasekmes. *Įtraukiantis kontekstas.* „Švaros šalies gyventojai“, „Švaros misija“. Vaikai klauso buities prietaisų garsų, mokosi juos atpažinti ir diskutuoja apie jų paskirtį.	Ugdymo procese vaikai mokosi savarankiškai apsirengti, tvarkingai sudėti drabužius ir naudotis higienos priemonėmis. (Žaismė ir atradimai I dalis, Smėlio dėžė, 24, 26-29 psl.)	Laikosi asmens higienos. Savarankiškai rengiasi. Žaismės ir tyrinėjimų kontekste sužino apie bakterijas, virusus, jų sukeliamas ligas, higienos svarbą.
	Siekiama 3-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu. 10.4, 25.4, 26.4	Siekiama 6-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.10.4, 25.4, 26.4
5. Saugus elgesys		
Elgesys su nepažįstamais žmonėmis ***Vertybinė nuostata.*** Nusiteikęs geranoriškai bendrauti ir bendradarbiauti su suaugusiaisiais ir bendraamžiais. ***Esminiai gebėjimai.*** Pasitiki mokytojais, juos gerbia, ramiai jaučiasi su jais kasdienėje ir neįprastoje aplinkoje, iš jų mokosi, drąsiai dalinasi savo mintimis, žino, kaip elgtis su nepažįstamais suaugusiaisiais. Geranoriškai elgiasi su bendraamžiais, natūraliai priima kitų skirtumus, draugauja bent su vienu vaiku, supranta savo žodžių ir veiksmų pasekmes sau ir kitiems. *Įtraukiantis kontekstas.* Išvyka į priešgaisrinę gelbėjimo tarnybą, susitikimas su priešgaisrinės saugos darbuotojais. Šalmų, liemenių, gesinimo žarnų ir pan. gamyba iš antrinių žaliavų.	Eidami įsikibę į juostą, patiria bendrumo jausmą ir mokosi saugaus judėjimo grupėje. Žaidžia kūrybinius vaidmeninius ir siužetinius žaidimus įvairiose erdvėse. (Žaismė ir atradimai I dalis, „AŠ“ pasaulis, 37 psl.)	Modeliuodami situacijas ir dalyvaudami veiklose bei išvykose, vaikai mokosi saugaus bendravimo, supranta, kada ir į ką galima kreiptis pagalbos, ir mokosi tvirtai pasakyti „ne“.
	Siekiama 3-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.12.4, 15.4, 20.4, 25.4	Siekiama 6-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.12.4, 15.4, 20.4, 25.4
Saugus elgesys gatvėje ***Vertybinė nuostata.*** Domisi, kas padeda augti sveikam ir saugiam. ***Esminiai gebėjimai***. Esant galimybei renkasi sveikatai palankų maistą, savarankiškai pavalgo, pasirūpina savo kūno švara, prisideda prie aplinkos tvarkos palaikymo, rodo pradinius saugaus elgesio Mokykloje įgūdžius,	Kūrybiniai vaidmeniniai žaidimai, kurių metu vaikai mokosi saugiai elgtis aplinkoje ir rūpintis asmenine higiena. (Žaismė ir atradimai, „Judantys laiptai“ 21 psl., „AŠ pasaulis“ 13, 35 psl., „Smėlio dėžė“ 12 – 15 psl., 25 psl.)	Dalyvaudami realias situacijas atspindinčiose veiklose, vaikai įgyja saugaus elgesio gatvėje įgūdžių ir supranta saugumo priemonių svarbą.

pasako, kaip saugiai elgtis gatvėje, buityje, gamtoje ir su nepažįstamais žmonėmis. *Itraukiantis kontekstas.* Išvykos už Mokyklos ribų. Kelionės viešuoju transportu. Kelio ženklų, pėsčiųjų, automobilių eismo stebėjimas. Miesto maketo kūrymas iš antrinių žaliavų.	Siekiama 3-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.10.4, 15.4, 26.4	Siekiama 6-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.10.4., 15.4, 26.4
Saugus elgesys buityje ir gamtoje ***Vertybinė nuostata.*** Nori pažinti ir suprasti aplinkinį pasaulį, džiaugiasi sužinojęs ką nors nauja. ***Esminiai gebėjimai.*** Pažįsta jam suprantamus socialinius, kultūrinius ir gamtos objektus bei reiškinius, juos įvardija ir apibūdina, žinojimą pritaikydamas žaidimuose ir kitose veiklose. *Itraukiantis kontekstas.* Išvykos, susitikimai su saugumą užtikrinančių profesijų (policininkų, ugniagesių), kitų profesijų (gamtosaugininkų, elektrikų) atstovais. „Pavojingų daiktų detektyvas“. Ieškoti pavojingų daiktų patalpoje, aptarti, kaip elgtis su šiais daiktais ir kodėl jie pavojingi.	Žaisdami ir naudodami buities reikmenis, vaikai įgyja saugaus elgesio įgūdžių.	Dalyvaudami patyriminėse veiklose, vaikai atpažįsta pavojingus daiktus ir mokosi laikytis saugaus elgesio taisyklių. Pokalbių metu kalbasi apie saugumą ir sužino, į ką kreiptis pagalbos nelaimės atveju.
	Siekiama 3-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.13.4, 16.4, 26.4	Siekiama 6-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.13.4, 16.4., 26.4
KŪRYBIŠKAS	**Aš ir bendruomenė**	
1. Kas aš?		
Savo emocijų, poreikių, pomėgių, interesų supratimas ir raiška ***Vertybinė nuostata.*** Domisi savo ir kitų emocijomis bei jausmais. ***Esminiai gebėjimai.*** Atpažįsta, atliepia, įvardija, aptaria savo ir kitų emocijas ar jausmus, jų priežastis, įprastose ramiose situacijose emocijas ir jausmus išreiškia tinkamais, kitiems priimtinais būdais, žodžiais ir elgesiu atliepia kito jausmus. *Itraukiantis kontekstas*. „Emocijų laboratorija“. Naudojantis išmaniaisiais įrenginiais (planšetėmis, telefonais, planšetiniais kompiuteriais), fotografuoti vienas kito veido išraiškas ir emocijas, analizuoti	Atpažįsta emocijas stebėdamas save veidrodyje ar nuotraukoje, įvardija dažniausiai patiriamas. Pastebi emocijų poveikį veido išraiškai, kūno pozai. Pradeda suprasti situacijas, kuriose kyla pyktis ar džiaugsmas. (Žaismė ir atradimai, „Emocijų karuselė“, 24 psl.)	Veiklose vaikai atranda pomėgius, per kūno kalbą pažįsta vieni kitus, mokosi suprasti skirtumus. Vaidmenų žaidimuose įsijaučia į skirtingus vaidmenis, pažįsta emocijas. Patiria, išreiškia, aptaria savo ir kitų emocijas, įvardija jas sukėlusias situacijas ir priežastis.
	Siekiama 3-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.12.4, 23.4, 26.4	Siekiama 6-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.12.4, 23.4, 26.4

nuotraukas, mėginti atkartoti jose rodomas emocijas ir apie jas diskutuoti. Pasigaminti jausmų termometrą iš įvairių antrinių medžiagų.		
Kūno pažinimas. ***Vertybinė nuostata.*** Domisi viskuo, kas vyksta aplinkui, noriai stebi, bando ir samprotauja. ***Esminiai gebėjimai.*** Aktyviai tyrinėja save, socialinę, kultūrinę ir gamtinę aplinką, įvaldo tyrinėjimo būdus (stebėjimą, eksperimentavimą, klausinėjimą), samprotauja apie tai, ką pastebėjo, atrado, pajuto, patyrė. *Įtraukiantis kontekstas.* Priemones: žibintuvėliai, lempos, spalvoti peršviečiami daiktai, veidrodžiai. Šviesos ir šešėlių žaidimai. Ant didelio popieriaus lapo vaikai piešia vienas kito kūno siluetus, ieško panašumų ir skirtumų. Veidrodyje tyrinėja savo kūno atvaizdą, kūno dalis.	Vaikai aktyviai tyrinėja savo kūną, stebėdami save veidrodyje ir šešėlyje, jaučia atskirų kūno dalių judesius ir funkcijas. (Žaismė ir atradimai, „Aš atspindžiai“, 16 – 22 psl., „Medžiagų dialogai“ 27 psl.,) Siekiama 3-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.14.4, 24.4, 26.4	Tyrinėdami enciklopedijas, filmukus, naudodami papildytą realybę, atlikdami eksperimentus, kurdami modelius, vaikai žaismingai leidžiasi į pažintį su kūno sistemomis. Jie atskleidžia judėjimo, kvėpavimo, virškinimo paslaptis, reiškia save judesiais, pojūčiais, emocijomis, kalba ir vaizduote. Siekiama 6-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.14.4, 24.4, 26.4
Savo augimo, didėjančių galių ir mokymosi tyrinėjimas ***Vertybinė nuostata.*** Pasitiki savimi ir savo gebėjimais, gerbia save ir kitus. ***Esminiai gebėjimai.*** Pažįsta savo kūną, pasako, kad yra berniukas (mergaitė), supranta savo augimą ir gebėjimų tobulėjimą, prisistato kitam, komentuoja, kuo domisi, kas patinka (nepatinka), supranta ir gina savo bei kitų teises būti ir žaisti kartu, priskiria save savo šeimai, grupei, Mokyklos bendruomenei, žino savo tautybę, tėvynę. *Įtraukiantis kontekstas*. „Kūno paslaptys: ką gali ir ko negali mano kūnas?“ Eksperimentuoja su savo kūnu, atlikdami įvairius judesius (šokinėjimai, kopimas, balansavimas), išmoksta, ką gali ir ko negali atlikti jų kūnas. Naudojant įvairias matavimo priemones matuoja ūgį ir kitas kūno dalis.	Kasdienėse veiklose, lygindamas dabartines ir senas nuotraukas, matuodamasis drabužius, vaikas pastebi savo augimą, fizinius pokyčius ir didėjantį savarankiškumą. (Žaismė ir atradimai, „Kalbos spintelė“ 20, 21 psl., „Aš moku. Aš galiu “, 51-53 psl.) Siekiama 3-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.13.4, 14.4, 27.4	Vaikas aiškinasi, kuo ypatingas kūnas, ką gali ir ko ne. Stebi savo augimą, tyrinėja gyvenimo ciklą, piešia save ateityje, svarsto, kuo norėtų tapti. Klysta, taiso, mokosi atkaklumo. Supranta savo tapatumo tęstinumą. Realios ir virtualios aplinkos derinimas leidžia jiems pamatyti tai, kas įprastai nematoma. Siekiama 6-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.13.4, 14.4, 27.4
2. Savo emocijų ir elgesio valdymas		

Emocijų ir jų raiškos reguliavimas ***Vertybinė nuostata.*** Domisi savo ir kitų emocijomis bei jausmais. ***Esminiai gebėjimai.*** Atpažįsta, atliepia, įvardija, aptaria savo ir kitų emocijas ar jausmus, jų priežastis, įprastose ramiose situacijose emocijas ir jausmus išreiškia tinkamais, kitiems priimtinais būdais, žodžiais ir elgesiu atliepia kito jausmus. *Įtraukiantis kontekstas.* Kuriami personažai, kurie įkūnija skirtingas emocijas: „Pykčio vulkanas“, „Džiaugsmo saulė“, „Liūdesio debesis“. Vaidina šiuos personažus ir kuria istorijas apie jų nuotykius. Žaidimas „Mimikų šalyje“. Kaip atrodau, kai esu linksmas, liūdnas, piktas?	Bendraudamas su kitais, padedamas suaugusiojo, vaikas kreipiasi pagalbos, guodžiasi, leidžiasi apkabinamas ir nurimsta, pasitraukdamas iš įtampą keliančios situacijos. (Žaismė ir atradimai, Atradimų takelis14-16 psl., „AŠ“ pasaulis 11,12 psl.)	Mokosi atpažinti ir valdyti jausmus, per žaidimus ir modeliuojamas situacijas ugdosi bendravimo, konfliktų sprendimo įgūdžius. Išreiškia emocijas žodžiais, kūno kalba, kūryba, supranta elgesio normas ir jų poveikį kitiems.
	Siekiama 3-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.12.4., 13.4, 14.4, 26.4	Siekiama 6-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.12.4., 13.4, 14.4, 26.4
Dėmesio ir elgesio valdymas ***Vertybinė nuostata.*** Nusiteikęs valdyti dėmesį, emocijų raišką ir elgesį. ***Esminiai gebėjimai.*** Sutelkia dėmesį ir pastangas veiklai, dažniausiai laikosi tvarkos ir susitarimų, bendraudamas su kitais elgiasi mandagiai, stengiasi kontroliuoti savo žodžius ir veiksmus, įsiaudrinęs geba nusiraminti. *Įtraukiantis kontekstas.* „Draugų namelis“, „Gerų darbų medis“. Už kiekvieną gerą darbą ant medžio klijuojami lapeliai. Aptarti, kaip geri darbai veikia žmones. Kalbėti apie empatiją, atjautą ir kitas vertybes.	Bendraudamas veiklose, vaikas mokosi valdyti emocijas ir veiksmus, laikytis taisyklių, palaukti eilės, dalytis ir prašyti pagalbos. (Žaismė ir atradimai, „AŠ“ pasaulis, 14, 39-41 psl.)	Mokosi suprasti ir valdyti emocijas, atpažinti kitų jausmus, spręsti konfliktus, priimti kompromisus. Išbando nusiraminimo ir elgesio valdymo būdus, laikosi grupės taisyklių, kreipiasi pagalbos ir ją priima.
	Siekiama 3-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.13.4, 26.4	Siekiama 6-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.13.4, 26.4
3. Aš tarp kitų. Žmonės ir bendruomenės		
Ryšiai tarp vaikų ir jautrumas kito poreikiams ***Vertybinė nuostata.*** Nusiteikęs geranoriškai bendrauti ir bendradarbiauti su suaugusiaisiais ir bendraamžiais. ***Esminiai gebėjimai*.** Pasitiki mokytojais, juos gerbia, ramiai jaučiasi su jais kasdienėje ir neįprastoje aplinkoje,	Būdamas šalia kitų ir įsitraukdamas į bendras veiklas, vaikas mokosi suprasti kitų jausmus ir norus, jiems padeda ir juos apkabina. (Žaismė ir atradimai, „AŠ“ pasaulis. Kartu – smagiau 31-34 psl.)	Žaisdami ir tyrinėdami, vaikai mokosi kurti bendravimo situacijas, suprasti ir gerbti kitų idėjas bei skirtumus, kurti pozityvius santykius, palaikyti draugišką atmosferą ir taikiai spręsti konfliktus.

iš jų mokosi, drąsiai dalinasi savo mintimis, žino, kaip elgtis su nepažįstamais suaugusiaisiais. Geranoriškai elgiasi su bendraamžiais, natūraliai priima kitų skirtumus, draugauja bent su vienu vaiku, supranta savo žodžių ir veiksmų pasekmes sau ir kitiems. *Itraukiantis kontekstas.* Sukurti „Draugystės planetą“, įrengti „Gerų santykių dirbtuves“. Pasigaminti apyrankę draugui, kurti žodelius draugystei. Dalyvauja ***Draugystės, Autizmo*** supratimo, ***„Savaitės be patyčių“***, ***„Tolerancijos dienos“*** socialinėse iniciatyvose (*formuojasi socialinė atsakomybė, pozityvūs tarpusavio santykiai, stiprėja emocinis raštingumas).*	Siekiama 3-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.12.4, 15.4, 26.4	Siekiama 6-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.12.4, 15.4, 26.4
Panašumų ir skirtumų tyrinėjimas ***Vertybinė nuostata.*** Domisi viskuo, kas vyksta aplinkui, noriai stebi, bando ir samprotauja. ***Esminiai gebėjimai.*** Aktyviai tyrinėja save, socialinę, kultūrinę ir gamtinę aplinką, įvaldo tyrinėjimo būdus (stebėjimą, eksperimentavimą), samprotauja apie tai, ką pastebėjo, atrado, pajuto, patyrė. *Itraukiantis kontekstas.* „Empatijos pasaulis: pažinkime kitus“. Diskutuoti apie tai kaip jaučiasi neįgalūs žmonės, kokie jų pomėgiai ir svajonės. Išbandyti įvairias simuliacijas, kurios imituoja negalią: bandyti atlikti tam tikras užduotis užrištomis akimis arba su ausų kištukais ir pan.. Susipažinti su Brailio raštu, keliais gestų kalbos ženklais. Bendradarbiaujant su ***VšĮ „Mes esame“***[9], dalyvaujame festivalyje „Pavasario balsais dalinkimės su visais“. Indrės Gaskaitės (Stankevičienės) edukacinė programa „Pažintis su neregio pasauliu“ (*ugdomas empatijos jausmas, plečiasi tolerancijos supratimas).*	Tyrinėdami savo atvaizdą veidrodyje ir nuotraukose, vaikai mokosi atskirti save nuo kitų ir suprasti savo fizinius ypatumus. Kasdienėje veikloje išklauso ir gerbia kitų nuomones, suvokia nuosavybės ir dalijimosi principus, aiškinasi „mano“ ir „tavo“ santykį. *„Aš esu aš, o tu esi tu: savęs ir kitų pažinimas per žaidimą ir kasdienę veiklą“.*	Vaikai žaidžia žaidimus ir dalyvauja veiklose, skatinančiose tarpkultūrinį bendravimą. Diskutuoja apie kultūras, tradicijas ir vertybes, stebi ir analizuoja išvaizdos skirtumus bei panašumus, apibūdina savo išvaizdą, vertina savo unikalumą. Priima ir gerbia įvairovę, supranta, kad kiekvienas žmogus yra vertingas ir unikalus, kuriami universalaus dizaino kontekstai.
	Siekiama 3-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.13.4, 23.4, 24.4	Siekiama 6-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.13.4, 23.4, 24.4

[9] https://mesesame.lt/

Žmonių įvairovės supratimas ir tyrinėjimas ***Vertybinė nuostata.*** Pasitiki savimi ir savo gebėjimais, gerbia save ir kitus. ***Esminiai gebėjimai.*** Pažįsta savo kūną, pasako, kad yra berniukas (mergaitė), supranta savo augimą ir gebėjimų tobulėjimą, prisistato kitam, komentuoja, kuo domisi, kas patinka (nepatinka), supranta ir gina savo bei kitų teises būti ir žaisti kartu, priskiria save savo šeimai, grupei, Mokyklos bendruomenei, žino savo tautybę, tėvynę. *Įtraukiantis kontekstas.* „Laiko kapsulė“ – augimo ir tobulėjimo kelionė“. Vaikai kuria istorijas apie savo augimo ir tobulėjimo procesą, demonstruoja savo naujai išmoktus gebėjimus kitiems vaikams, pasakoja apie savo šeimos keliones ir pažymi aplankytas vietas žemėlapyje.	Vaikai atpažįsta supančių žmonių išvaizdos (plaukų spalva, odos atspalvis, akių spalva) ir aprangos skirtumus, supranta, kad suaugusieji ir vaikai atrodo skirtingai. Pradeda atpažinti skirtingus socialinius vaidmenis, pvz., tėvus, auklėtojus, draugus.	Žaisdami, tyrinėdami ir bendraudami realiose bei virtualiose aplinkose, vaikai mokosi gerbti žmonių skirtumus (amžių, lytį, tautybę, profesiją, rasę ir kt.), supranta, kad kiekvienas turi teisę būti savimi. Kartu su mokytoju atranda pagarbios komunikacijos būdus ir kuria pozityvius santykius, dalyvauja veiklose ir diskusijose apie skirtingas kultūras, tradicijas ir vertybes.
	Siekiama 3-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.14.4	Siekiama 6-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.14.4.
Tautinio tapatumo ir pilietiškumo jausmas ***Vertybinė nuostata.*** Nori pažinti ir suprasti aplinkinį pasaulį, džiaugiasi sužinojęs ką nors nauja. ***Esminiai gebėjimai.*** Pažįsta jam suprantamus socialinius, kultūrinius ir gamtos objektus bei reiškinius, juos įvardija ir apibūdina, žinojimą pritaikydamas žaidimuose ir kitose veiklose. *Įtraukiantis kontekstas.* „Pasaulio kultūrų diena“, „Tautybių mozaika“ – vaikai pristato skirtingas pasaulio kultūras, jų tradicijas ir papročius, tyrinėja kitų kraštų žmonių aprangą, maistą, gyvenimo būdą, aplinką.	Savo aplinkoje vaikai girdi gimtąją kalbą, dalyvauja mokytojo organizuojamose veiklose ir valstybinėse šventėse, pradeda pažinti tradicijas ir svarbius socialinius įvykius. Atpažįsta tautinius simbolius (vėliavą, gėles, tautinius rūbus) ir sieja juos su šventėmis bei įvykiais.	Vaikai domisi gimtąja kalba, jos istorija, etnine kultūra, tradicijomis ir menu. Tyrinėja šalies žemėlapį, jos geografinę padėtį, regionus, simbolius, vėliavos spalvų reikšmes. Atpažįsta žymius savo šalies ir kitų šalių žmones, jų indėlį į visuomenę. Susipažįsta su kitomis kalbomis, mokosi pagrindinių žodžių, stebi tautinę dokumentiką ir diskutuoja apie matytus vaizdus, išgirstas istorijas.
	Siekiama 3-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.16.4, 19.4	Siekiama 6-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.16.4, 19.4
4. Mūsų praeitis, dabartis, ateitis		
Laiko tėkmės pajauta ***Vertybinė nuostata.*** Nori pažinti ir suprasti aplinkinį pasaulį, džiaugiasi sužinojęs ką nors nauja.	Vaikai pradeda pastebėti kasdienius laiko ritmus ir pasikartojančius įvykius, atskiria rytą, vidurdienį ir vakarą. Pradeda suprasti, kad tam	Vaikai tyrinėja laiko matavimo įrankius (laikrodį, kalendorių, smėlio laikrodį), bando suprasti jų veikimo principus. Dėlioja paveikslėlius, skiria paros dalis ir

Esminiai gebėjimai. Pažįsta jam suprantamus socialinius, kultūrinius ir gamtos objektus bei reiškinius, juos įvardija ir apibūdina, žinojimą pritaikydamas žaidimuose ir kitose veiklose. *Įtraukiantis kontekstas.* „Laiko mašina“. Vaikai keliauja laiku ir pasakoja apie įvykius praeityje ar ateityje. Kartu su mokytoju kuriama grupės dienotvarkė, aptariama jos svarba ir jos laikomasi. Laiko trukmės suvokimui naudojamas smėlio laikrodis.	tikti įvykiai pasikartoja ir vyksta nuosekliai, įsisavina laiko žodžius „dabar“, „po to“, „vakar“, „rytoj“.	savaitės dienas, pasakoja, ką veikė vakar, ką veikia šiandien ir ką veiks rytoj.
	Siekiama 3-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.16.4, 24.4	Siekiama 6-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.16.4, 24.4
Praeitis, dabartis, ateitis kaip asmeniniai, šeimos ir bendruomenės pokyčiai, jų tyrinėjimas ***Vertybinė nuostata.*** Nori pažinti ir suprasti aplinkinį pasaulį, džiaugiasi sužinojęs ką nors nauja. ***Esminiai gebėjimai.*** Pažįsta jam suprantamus socialinius, kultūrinius ir gamtos objektus bei reiškinius, juos įvardija ir apibūdina, žinojimą pritaikydamas žaidimuose ir kitose veiklose. *Įtraukiantis kontekstas.* „Laiko kelionė: istorinių įvykių atspindžiai“. Vaikai kuria savo miestelio istoriją. Piešia ar lipdo maketą, kuriame pavaizduota, kaip miestas atrodė praeityje (senoviniai pastatai, keliai), kaip jis atrodo dabar (modernios parduotuvės, gatvės), ir kokie pokyčiai gali įvykti ateityje (naujos technologijos, pastatai).	Vaikai stebi šeimos narių ir savo vaikystės nuotraukas, klausosi pasakojimų apie praeitį. Pradeda suprasti, kad praeityje gyvenimas galėjo atrodyti kitaip nei šiandien.	Lankydami muziejus ir pilis, vaikai susipažįsta su svarbiais istorijos įvykiais ir asmenimis, atpažįsta liaudies dainas ir tautosaką kaip paveldą. Kuria savo gyvenimo istoriją, prisimindami svarbius įvykius. Tyrinėja senovinius daiktus (monetas, indus, drabužius, nuotraukas..), ir klausia apie jų kilmę bei prasmę.
	Siekiama 3-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.16.4, 23.4, 26.4	Siekiama 6-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.16.4, 26.4, 26.4
KŪRYBIŠKAS	**Aš kalbų pasaulyje**	
1. Žodinė kalba ir nežodinės raiškos suvokimas		
Žodinės kalbos suvokimas ir klausymas ***Vertybinės nuostatos.*** Nusiteikęs drąsiai kurti ir autentiškai išreikšti save, noriai tyrinėti naujas idėjas. ***Esminiai gebėjimai.*** Pasitelkia patirtį ir vaizduotę, tyrinėja savo ir kitų idėjas, randa būdų ir priemonių parodyti originalumą ir išradingumą	Vaikai žaisdami įvairiose aplinkose geriau supranta kalbą: sieja žodžius su daiktais, jų savybėmis, veiksmais ir kasdieniais įvykiais.	Žaisdami ir siesdami žodžius su aplinka, vaikai lavina kalbos supratimą ir žodyną. Klausydami pasakų, eilėraščių, dainų, pradeda suvokti perkeltines reikšmes. Girdėdami įvairias kalbas, tarmes ar stebėdami gestų kalbą, pažįsta kalbų įvairovę ir supranta, kad kalba – tai simbolių sistema.

įgyvendindamas kūrybinius sumanymus, aptaria tai su kitais. *Itraukiantis kontekstas.* „Žodžių detektyvai“– ieško paslėptų daiktų, kurie atitinka tam tikrus žodžius. „Žodžių laboratorija“, kurioje vaikai eksperimentuoja su žodžiais, kuria naujus žodžius, mokosi rišliai pasakoti istorijas.	Siekiama 3-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.15.4, 19.4, 24.4	Siekiama 6-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.15.4, 19.4, 24.4
Nežodinės kalbos suvokimas ***Vertybinė nuostata.*** Domisi menų kalbomis, jaučia meninės raiškos džiaugsmą. ***Esminiai gebėjimai.*** Spontaniškai ir tikslingai išreiškia emocijas, įspūdžius, mintis, idėjas, pasitelkia įvairias menines priemones ir formas. *Itraukiantis kontekstas.* „Kūno kalbos paslaptys“ Gestų pasakų kūrimas. Vaikai kuria pasakas, naudodami įvairius gestus ir kūno kalbos elementus. Po to, kartu su suaugusiuoju arba kitais, remiantis šiuo nežodiniu bendravimu, kurti žodžių pasakojimą,	Vaikai supranta, kad informaciją galima perduoti ne tik žodžiais, bet ir kūno kalba. Stebi ir interpretuoja judesius, veido išraiškas, atpažįsta emocijas, o kartais patys gestais išreiškia savo poreikius.	Vaikai tyrinėja ir supranta nežodinę komunikaciją: gestus, simbolius, ženklus. Atpažįsta paprastus gestus (pirštų mostai, galvos linktelėjimas, rankų pakėlimas ir kt.) ir veido išraiškas, sieja jas su emocijomis (džiaugsmas, pyktis, liūdesys ir kt.), domisi ir tyrinėja aplinkoje esančius ženklus, simbolius, piktogramas.
	Siekiama 3-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.19.4, 24.4	Siekiama 6-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.19.4, 24.4
2. Kalbinė raiška		
Rašytinės raiškos ir vaizdinės informacijos suvokimas. ***Vertybinė nuostata.*** Nusiteikęs kalba ir kitomis komunikavimo priemonėmis bendrauti su kitais, išreikšti savo patirtį, jausmus, mintis ir emocijas. ***Esminiai gebėjimai.*** Naudodamas žodines ir nežodines raiškos priemones, dalinasi savo patirtimi, jausmais, mintimis, įsitraukia į pokalbį ir jį plėtoja, pasakoja, atpasakoja ir kuria paprastas istorijas, kopijuoja aplinkoje matomus žodžius, savo vardą.	Pradeda aktyviai domėtis knygelėmis, prašo paskaityti. Pradeda suprasti žodžių, vaizdų ir aplinkos sąsajas, atpažįsta detales. Pradeda suprasti, kaip žodžiai ir vaizdai kuria istoriją.	Dalyvauja pokalbiuose ir pradeda geriau suprasti pokalbio struktūrą, žduoda ir atsako į klausimus. Rodo augantį susidomėjimą ženklais ir simboliais. Bandydami atpažinti ir įsiminti raides, imituoja skaitymą. Pradeda kopijuoti aplinkoje matomus žodžius ir simbolius, imituoja rašymą, mėgina parašyti savo vardą. Susipažįsta su skirtingomis rašymo formomis, tokiomis kaip kompiuterinis tekstas ar Brailio raštas.

Itraukiantis kontekstas. „Abėcėlės nuotykiai“ arba „Rašytojo dirbtuvės“ – vaikai kuria savo mažas istorijas ir iliustruoja jas.	Siekiama 3-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.19.4, 24.4	Siekiama 6-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.19.4, 24.4
Kalbėjimas ***Vertybinė nuostata.*** Domisi viskuo, kas vyksta aplinkui, noriai stebi, bando ir samprotauja. ***Esminiai gebėjimai.*** Aktyviai tyrinėja save, socialinę, kultūrinę ir gamtinę aplinką, įvaldo tyrinėjimo būdus (stebėjimą, eksperimentavimą, klausinėjimą), samprotauja apie tai, ką pastebėjo, atrado, pajuto, patyrė. *Itraukiantis kontekstas.* Kelionė į „Istorijų fabriką“, kur vaikais taps tikrais pasakų kūrėjais, naudos įvairias priemones (paveikslėlius, žodžių kortelės, žaislus, gamtines medžiagas, popierių, piešimo priemones), kad sukurtų unikalias ir įdomias istorijas.	Vaikai kalba kelių žodžių sakiniais, reiškia norus, jausmus, atkartoja trumpus tekstus, dalyvauja pokalbiuose, vartoja mandagumo frazes.	Vaikai tyrinėja kalbą, keisdami balso garsumą, tempą, intonaciją, kurdami naujus žodžius, žaisdami su kalba ir kurdami savo unikalias kalbas. Jie kalba apie jausmus, matytus ir girdėtus dalykus. Plėtoja žodyną klausydami tekstų, juos atpasakojant, keičiant, pratęsiant, vaidinant ir derinant su vaizdine medžiaga.
	Siekiama 3-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.19.4, 22.4.4, 24.4	Siekiama 6-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.19.4, 22.4.4, 24.4
Bendravimas ir komunikacija. Kalbų įvairovės suvokimas ir kalbinės tapatybės formavimasis. ***Vertybinė nuostata.*** Nusiteikęs kartu su kitais vaikais plėtoti žaidimus, kurdamas vaikų žaidimo kultūrą. Pasitiki savimi ir savo gebėjimais, gerbia save ir kitus. ***Esminiai gebėjimai.*** Individualiai ir drauge su kitais žaidžia ir pats kuria įvairius žaidimus: režisūrinius, vaidmenų ir žaidimus su taisyklėmis, moka laikytis skirtingų žaidimų taisyklių. Prisistato kitam, komentuoja, kuo domisi, kas patinka (nepatinka), supranta ir gina savo bei kitų teises būti ir žaisti kartu, priskiria save savo šeimai, grupei, žino savo tautybę, tėvynę. *Itraukiantis kontekstas.* „Burtų maišelis“ – vaikai ištraukia kelis žodžius ar daiktus (pvz., „katinas“, „laivas“, „saldainis“) ir sukuria istoriją, kurioje tie elementai dalyvauja. „Pasakojame kartu“ – istorija	Vaikai aktyviai bendrauja su suaugusiaisiais ir bendraamžiais, pasitelkdami verbalinius ir neverbalinius būdus. Kalba su savimi, žaidžia su žodžiais ir garsais. Įsitraukia į pokalbius, atsako į paprastus klausimus, išreiškia emocijas ir poreikius, Reflektuodami dienos patirtis.	Vaikai kalba sau ir kitiems, klausinėja, prašo, kuria dialogus žaisdami, imituoja suaugusiuosius ar pasakų herojus. Kalba apie patirtis, kuria pasakojimus, dalijasi mintimis ir svajonėmis. Naudoja kalbą kūrybai. Mažai kalbantys ar turintys sunkumų vaikai yra skatinami ir palaikomi, o suaugusieji teigiamai reaguoja į jų kalbinę raišką.
	Siekiama 3-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.15.4, 20.4, 25.4, 26.4	Siekiama 6-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.15.4, 20.4, 25.4, 26.4

kuriama grandine: vienas vaikas sako pirmą sakinį, kitas tęsia, ir taip sukuriama kolektyvinė pasaka.		
Rašytinė raiška. ***Vertybinė nuostata.*** Nusiteikęs kalba ir kitomis komunikavimo priemonėmis bendrauti su kitais, išreikšti savo patirtį, jausmus, mintis ir emocijas. Noriai mokosi, džiaugiasi tuo , ko išmoko. ***Esminiai gebėjimai.*** Naudodamas žodines ir nežodines raiškos priemones, dalinasi savo patirtimi, jausmais, mintimis, įsitraukia į pokalbį ir jį plėtoja, pasakoja, atpasakoja ir kuria paprastas istorijas, kopijuoja aplinkoje matomus žodžius, parašo savo vardą. *Itraukiamas kontekstas.* „Mano vardas iš įvairių medžiagų“: vaikai dėlioja savo vardą naudodami siūlus, popierių, akmenėlius, lipdukus ir pan. „Rašo smėlyje / ore / plastilinu“: raidžių formavimas įvairiomis jutiminėmis priemonėmis.	Vaikai tobulina rašytinės raiškos įgūdžius, mėgdžiodami suaugusiuosius. eksperimentuoja rašydami, keverzodami, piešdami įvairiuose paviršiuose (smėlyje, popieriuje, vandenyje ir kt.), tyrinėdami savo galimybes.	Vaikai kopijuoja raides, žodžius, kuria savo ženklus, rašo laiškelius, piešiniais ir raidėmis reiškia patirtis bei norus. Rašo atskiras raides, savo vardą, paprastus žodžius, iliustruoja pasakojimus, suvokia rašymo paskirtį, atpažįsta, kad skirtingos kalbos pasižymi skirtingais rašmenimis.
	Siekiama 3-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu. 20.4, 27.4	Siekiama 6-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu. 20.4, 27.4
BESIMOKANTIS	**Tyrinėju ir pažįstu aplinką**	
1. Mane supantys daiktai		
Atrandu daiktus. Daiktai ir kasdienybė ***Vertybinė nuostata.*** Nori pažinti ir suprasti aplinkinį pasaulį, džiaugiasi sužinojęs ką nors nauja. ***Esminiai gebėjimai.*** Pažįsta jam suprantamus socialinius, kultūrinius ir gamtos objektus bei reiškinius, juos įvardija ir apibūdina, žinojimą pritaikydamas žaidimuose ir kitose veiklose. *Itraukiantis kontekstas.* „Daiktai ir jų magija“ – vaikai eksperimentuoja su įvairiais daiktais, atranda, kaip jie veikia ir ką galima su jais padaryti. Tyrinėjama daikto kilmė, kaip jis buvo naudojamas per laiką. Dokumentuoja savo atradimus ir tyrimus naudodami fotoaparatus ar kameras.	Vaikai pažįsta daiktus liesdami, uostydami, ragaudami ir kitaip tyrinėdami jų savybes bei paskirtį, mokosi juos rūšiuoti pagal spalvą, formą, dydį, tekstūrą ir kt.	Tyrinėdami aplinką, vaikai savarankiškai rūšiuoja ir skirsto daiktus pagal jų savybes: dydį, formą, spalvą ir tekstūrą. Mokytojas sudaro sąlygas vaikams liesti, tyrinėti ir išbandyti įvairius daiktus įvairiose situacijose. Vaikai aiškinasi daiktų veikimą, ryšius, fotografuoja, filmuoja, kuria modelius, domisi jų istorija ir paskirtimi.
	Siekiama 3-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.16.4, 24.4	Siekiama 6-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.16.4, 24.4

Daiktai ir technologijos ***Vertybinė nuostata.*** Nusiteikęs pažinti, išbandyti ir saugiai naudoti aplinkoje esančias skaitmenines technologijas. ***Esminiai gebėjimai.*** Geba pažinti ir naudoti lengvai valdomas skaitmenines priemones, kurti elementarų skaitmeninį turinį, sudaryti kelių, vienas po kito einančių veiksmų programas. *Įtraukiantis kontekstas.* „Išradėjų dirbtuvės“. Vaikai kuria skaitmeninius piešinius, paveikslus ar koliažus. Susipažįsta su informacijos kodavimo elementais, kuria QR kodus, nuskanavę kodą, gali pamatyti paveikslėlį, išgirsti garsą ir pan.	Vaikai domisi interaktyviomis knygomis, žaidžia išmaniaisiais žaislais (robotukais, statybų rinkiniais, muzikiniais žaislais), mokosi juos valdyti ir keisti jų veikimo režimus. Naudodami padidinimo stiklus, magnetus, tyrinėdami gamtos objektus, plečia supratimą apie juos supančią aplinką.	Vaikai domisi gamtos ir žmogaus sukurtais daiktais, juos tyrinėja, varto enciklopedijas, klausosi informacinių tekstų, lygina senovinius ir šiuolaikinius objektus. Mokytojas, siekdamas juos sudominti, taiko skaitmenines technologijas – kompiuterius, planšetes, robotus. Vaikai, padedami mokytojo, pasirenka amžių atitinkančias interneto svetaines ir programėles, kurias naudoja projektams ir kūrybinėms užduotims atlikti.
	Siekiama 3-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.16.4, 18.4	Siekiama 6-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu. 16.4, 18.4
2. Gyvybė		
Pažįstu gyvybę ir jos poreikius ***Vertybinė nuostata.*** Noriai mokosi, džiaugiasi tuo, ką išmoko. ***Esminiai gebėjimai.*** Geba mokytis ir pradeda valdyti savo mokymosi veiklą, smalsauja, įsitraukia į savo sumanytas ir kitų pasiūlytas veiklas, aktyviai siekia tikslo, stebi, apmąsto ir koreguoja savo veiklos procesą bei rezultatus. *Įtraukiantis kontekstas.* „Gamtos pasaulio stebuklai“. Ekskursija į parką ar mišką, „Botanikos sodą“[10], Lamų slėnį [11], kur vaikai gali stebėti, rinkti gamtos radinius (lapus, akmenėlius, giles). Augalų sodinimas ir priežiūra darže, šiltnamyje, ant palangės. Gyvūnų stebėjimas ir piešimas. Knygų ir filmukų apie gamtą skaitymas ir	Vaikai gilina savo žinias apie gamtą, mokosi atpažinti ir pavadinti augalus bei gyvūnus. Jie tyrinėja augalų dalis – lapus, žiedus, vaisius ir sėklas, renkasi, rūšiuoja ir analizuoja. Darže, šiltnamyje ar ant palangės patys sodina ir prižiūri augalus, stebėdami jų augimo procesą ir fiksuodami pokyčius. Susipažįsta su gyvūnais, juos stebėdami aplinkoje ir tyrinėdami knygų bei animacinių filmų vaizdus. Mokytojas padeda geriau pažinti gyvūnų pasaulį ir atpažinti gyvūnus įvairiose aplinkose.	Bendrose veiklose vaikai stebi ir tyrinėja pasaulį, dalijasi patirtimi apie naminius gyvūnus ir pasakoja, kaip rūpinasi savo augintiniais. Jie atpažįsta ir apibūdina gyvūnų požymius, tokius kaip spalva, dydis, forma, elgesys, ir klasifikuoja pagal buveines bei mitybos įpročius. Tyrinėja augalus, suvokdami, kad tai gyvi organizmai, kuriems reikia vandens, šviesos ir dirvožemio augti. Mokytojas padeda lavinti erdvinį suvokimą, mokydamas apibūdinti gyvūnų judėjimą ir vietą erdvėje. Vaikai mokosi vartoti erdvės sąvokas: „pirmyn“, „atgal“, „aukštyn“, „žemyn“, „dešinėn“, „kairė

[10] https://www.botanikos-sodas.vu.lt/
[11] https://lt.wikipedia.org/wiki/Lam%C5%B3_sl%C4%97nis,

žiūrėjimas. Augalų ir gyvūnų rūšiavimas pagal tam tikrus požymius.	Siekiama 3-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.16.4, 24.4	Siekiama 6-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu. 15.4, 24.4
Netikėti atradimai ***Vertybinė nuostata.*** Domisi viskuo, kas vyksta aplinkui, noriai stebi, bando ir samprotauja. ***Esminiai gebėjimai.*** Aktyviai tyrinėja save, socialinę, kultūrinę ir gamtinę aplinką, įvaldo tyrinėjimo būdus (stebėjimą, eksperimentavimą, klausinėjimą), samprotauja apie tai, ką pastebėjo, atrado, pajuto, patyrė. *Itraukiantis kontekstas.* „Vaivorykštės spalvos: šviesos magija“ . Saulėtą dieną, purškiant vandenį į orą, sukurti mažą vaivorykštę. Nukreipus šviesą į CD disko paviršių, stebėti vaivorykštės atspindžius. Tyrinėti įvairius šviesos šaltinius (žibintuvėlius, lemputes, žvakes). Tyrinėti kaip keičiasi šešėlių formos, priklausomai nuo šviesos šaltinio padėties ir daikto formos.	Vaikai stebi ir tyrinėja gamtos reiškinius bei medžiagas. Jie aptaria vaivorykštės spalvas ir atspalvius, garsus per perkūniją, lietaus savybes (stiprumą, šilumą, šaltumą). Eksperimentuoja su šešėliais, naudodami įvairius daiktus ir žaislus, ir tyrinėja, kaip šešėliai keičiasi priklausomai nuo šviesos šaltinio ir daikto padėties. Vaikai sužino, kad medžiagos gali būti kietos (mediena, popierius, stiklas, plastikas) arba skystos (vanduo)	Vaikai tyrinėja vaivorykštę, dalijasi mintimis, kelia klausimus apie jos susidarymą ir galimybę ją paliesti. Atpažįsta ir pavadina vaivorykštės spalvas, supranta jų seką. Tyrinėja šešėlius aplinkoje (medžių, stalų, krūmų, pastatų ir kt.), mokytojas skatina juos tyrinėti ir kurti žaismingas situacijas. Vaikai kuria šešėlių teatrą, apvedžioja šešėlius ant popieriaus, žaidžia su jų atspindžiais ir kuria šešėlių kompozicijas.
	Siekiama 3-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.16.4, 24.4, 26.4	Siekiama 6-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu. 16.4, 24.4, 26.4
3. Skaičiavimas ir modeliavimas		
Atrandu skaičius ir skaičiavimo būdus ***Vertybinė nuostata.*** Nusiteikęs pažinti pasaulį jam suprantamais matematiniais būdais. ***Esminiai gebėjimai.*** Atranda skaičių ir figūrų pasaulį, plėtoja supratimą ir kalbą apie skaičiavimo ir matavimo būdus, jų taikymą aplinkai pažinti, problemoms spręsti, geba išreikšti pastebėjimus apie objektų kiekį, formą, dydį, sekas, vietą ir judėjimo kryptį. *Itraukiantis kontekstas.* „Matematinės kelionės“. Kelionės į kosmosą, džiungles, piratų salą, paslaptingą miestą... Kiekviename „kelionės“ etape vaikai susiduria su užduotimis, susijusiomis su pasirinkta tema.	Vaikai dalyvauja veiklose, kuriose naudojami skaičiai 1, 2, 3 ir atliekami skaičiavimai (eilėraščiai, dainelės, judrieji žaidimai, pirštukų žaidimai, stalo žaidimai). Mokytojas padeda susieti skaičius su objektais ar veiksmais, pavyzdžiui, su pirštų skaičiumi, taip pat atpažinti skaičius pavaizduotus taškais ar brūkšneliais. Vaikai mokosi įvertinti daiktų kiekį be skaičiavimo.	Vaikai lavina skaičiavimo įgūdžius kasdienėse situacijose, pvz., dalijantis žaislais ar skaičiuojant žingsnius. Skaičiuoja spalvas piešiniuose, kaladėlių formas, naudoja skaičių korteles ir skaitliukus, kad geriau suprastų skaičių sąvokas. Žaidžiant mokosi skaičiuoti įvairiomis kryptimis ir tvarka 10 ribose, pradeda suprasti sudėties ir atimties sąvokas. Kūrybinių veiklų metu apibūdina objektų kiekius ir taiko skaičiavimo žinias.

Užduotys gali apimti skaičiavimą, matavimą, formų atpažinimą, loginius galvosūkius ir kitus matematinius įgūdžius. Keliaujant į kosmosą, vaikai gali skaičiuoti žvaigždes, matuoti atstumus tarp planetų arba spręsti galvosūkius apie kosmines formas.	Siekiama 3-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.17.4, 18.4, 24.4, 27.4	Siekiama 6-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu. 17.4, 18.4, 24.4, 27.4
Ką apie mus ir įvykius sako duomenys ***Vertybinė nuostata.*** Nusiteikęs pažinti, išbandyti ir saugiai naudoti aplinkoje esančias skaitmenines technologijas. ***Esminiai gebėjimai.*** Geba pažinti ir naudoti lengvai valdomas skaitmenines priemones, kurti elementarų skaitmeninį turinį, sudaryti kelių vienas po kito einančių veiksmų programas. *Įtraukiantis kontekstas.* „Prognozių biuras“. Vaikai renka duomenis: orų stebėjimo duomenys, gyvūnų elgesio stebėjimo duomenys, augalų augimo matavimai ar žaidimų rezultatų statistika. Vaikai analizuoja surinktus duomenis, ieškodami dėsningumų ir ryšių. Tai gali apimti duomenų vizualizavimą diagramomis ir grafikais, duomenų palyginimą ir interpretavimą.	Vaikai per žaidimus ir dienotvarkės planavimą (klijuodami paveikslėlius, vaizduojančius būsimus įvykius) lavina priežasties ir pasekmės ryšio suvokimą bei planavimo įgūdžius.	Vaikai supranta, kad įvykiai gali būti atsitiktiniai arba nuspėjami. Kartu su suaugusiais jie mokosi stebėti aplinką, kelia klausimus ir dalyvauja diskusijose apie informaciją ir jos fiksavimą. Jie įsitraukia į diskusijas su mokytoju ir kitais vaikais, pradeda suvokti, kad žaidime ne visada laimima, ir kad atsitiktinumas gali būti prognozuojamas.
	Siekiama 3-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.18.4, 26.4, 27.4	Siekiama 6-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.18.4, 26.4, 27.4
Matavimai kasdienėje aplinkoje. Kaip apibūdinti vietą ir padėtį ***Vertybinė nuostata.*** Nusiteikęs pažinti pasaulį jam suprantamais matematiniais būdais. ***Esminiai gebėjimai.*** Atranda skaičių ir figūrų pasaulį, plėtoja supratimą ir kalbą apie skaičiavimo ir matavimo būdus, jų taikymą aplinkai pažinti, problemoms spręsti, geba išreikšti pastebėjimus apie objektų kiekį, formą, dydį, sekas, vietą ir judėjimo kryptį. *Įtraukiantis kontekstas.* „Matavimo detektyvai“. Vaikai, naudodami žemėlapius ar užuominas, ieško paslėptų matavimo vienetų. Kiekvienas rastas matavimo vienetas yra „įrodymas, padedantis vaikams išspręsti „matavimo paslaptį“. Kiekvienas rastas matavimo	Vaikai žaidžia su daiktais, į kuriuos galima kažką įpilti ar įdėti. Kartu su mokytoju jie atlieka praktinius bandymus, lygindami objektų ilgį, masę ir tūrį. Mokosi suprasti ir įvardinti objektų savybes, tokias kaip: „ilgas“-„trumpas“, „aukštas“-„žemas“, „pilnas“-„tuščias“.	Mokytojo padedami, vaikai atlieka praktinius bandymus, lygindami daiktų ilgį, plotą, aukštį ir tūrį. Bandymų metu jie atranda naujus palyginimo būdus. Dalindamiesi pastebėjimais, plečia žodyną, naudodami tokias sąvokas kaip: aukštesnis-žemesnis, toliausiai-arčiausiai, lengvesnis-sunkesnis, talpesnis-mažiau talpus ir pan.
	Siekiama 3-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu. 17.4, 24.4, 27.4	Siekiama 6-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.17.4, 24.4, 27.4

vienetas yra susijęs su matavimo užduotimi. Užduotys gali apimti: Daiktų ilgio, pločio ir aukščio, svorio ir tūrio, atstumų tarp daiktų matavimą. Skirtingų medžiagų lyginimą pagal matavimo vienetus.		
Eksperimentai su geometrinėmis figūromis ***Vertybinė nuostata.*** Nusiteikęs pažinti pasaulį jam suprantamais matematiniais būdais. ***Esminiai gebėjimai.*** Atranda skaičių ir figūrų pasaulį, plėtoja supratimą ir kalbą apie skaičiavimo ir matavimo būdus, jų taikymą aplinkai pažinti, problemoms spręsti, geba išreikšti pastebėjimus apie objektų kiekį, formą, dydį, sekas, vietą ir judėjimo kryptį. *Įtraukiantis kontekstas.* „Erdvės architektai“. Vaikai pradeda nuo projektavimo proceso, planuodami savo erdvinius objektus, piešia eskizus, kuria modelius iš popieriaus ar naudoja kitus būdus savo idėjoms vizualizuoti. Kuria įvairius erdvinius objektus: namus, pilis, tiltus, parkus ar net fantastinius miestus.	Vaikai natūraliai domisi aplinkos daiktais ir objektais. Suaugusiųjų padedami jie pradeda pastebėti tokias daiktų savybes kaip forma ir spalva, suprasdami sąvokas „toks pat“, „panašus“, „skiriasi“, „kitoks“. Atranda, kad figūras galima judinti erdvėje: apversti, pasukti, pastumti.	Tyrinėdami aplinką su mokytoju ir kitais vaikais pastebi joje esančią erdvinę informaciją: panašumus, išdėstymą, pasikartojimus, formų bendrumus. Stebėdami, pažindami ir tyrinėdami, atpažįsta dvimates (skritulys, trikampis) ir trimates (kubas, rutulys) figūras, mokosi jas apibūdinti, palyginti, konstruoti figūrų (objektų) sekas, eksperimentuoja su veidrodžiais ir šviesos šaltiniais, savo pastebėjimus perteikia piešiniuose ir lipdiniuose.
	Siekiama 3-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.17.4, 24.4, 27.4	Siekiama 6-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu. 17.4, 24.4, 27.4
4. Skaitmeninių technologijų pasaulis		
Skaitmeninis raštingumas: ***Vertybinė nuostata.*** Nusiteikęs pažinti, išbandyti ir saugiai naudoti aplinkoje esančias skaitmenines technologijas. ***Esminiai gebėjimai.*** Geba pažinti ir naudoti lengvai valdomas skaitmenines priemones, kurti elementarų skaitmeninį turinį, sudaryti kelių vienas po kito einančių veiksmų programas. *Įtraukiantis kontekstas.* „Technologijų tyrinėtojai“. Vaikai tyrinėja įvairias temas, naudodami skaitmeninius išteklius, bando sudėlioti veiksmų sekas, kurias atlieka skaitmeniniai objektai (robotukai, valdikliai ir pan.),	Vaikai žaidžia, tyrinėja aplinką, domisi grupėje esančiais įvairiais jų amžių atitinkančiais išmaniaisiais daiktais be ekranų (žaislais, robotukais, rašikliais ir kt.).	Su mokytojo pagalba išbando ir saugiai naudoja skaitmenines technologijas bei lengvai valdomas skaitmenines priemones. Mokosi kurti skaitmeninį turinį, sudarydami veiksmų sekas (piešdami, fotografuodami, įrašydami garsą ir vaizdą). Mokytojas praturtina ugdymo procesą skaitmeninėmis technologijomis ir turiniu. Vaikai ugdosi bendravimo, bendradarbiavimo ir informacijos pateikimo įgūdžius skaitmeninėje erdvėje.

„Mano pirmoji skaitmeninė piešinių galerija“: naudojant piešimo programėlę, vaikai kuria savo darbelius.	Siekiama 3-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.18.4, 25.4	Siekiama 6-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu. 18.4, 25.4
PASITIKINTIS, KŪRYBIŠKAI BESIMOKANTIS		**Kuriu ir išreiškiu**
1. Teatro raiška		
Teatriniai žaidimai ir improvizacija ***Vertybinė nuostata.*** Domisi menų kalbomis, jaučia meninės raiškos džiaugsmą. ***Esminiai gebėjimai.*** Pagal savo išgales tyrinėja menu kalbas, spontaniškai ir tikslingai išreiškia emocijas, įspūdžius, mintis, idėjas jau įvaldytomis meninės raiškos priemonėmis, atpažįsta savo meninius pomėgius, vartoja paprasčiausias jam žinomas ir suprantamas menines sąvokas savo patirčiai išreikšti.	Vaikai pradeda laisvai ir kūrybiškai bendrauti. Jie žaidžia sūpavimo, kykavimo, jodinimo, kutenimo, pirštukų žaidimus. Mėgdžioja išgirstas intonacijas ir parodytus veiksmus. Savo jausmus ir norus išreiškia judesiais ir veiksmais.	Vaikai kuria dialogus, mokosi išraiškingai intonuoti, vaizduoti judesius ir reikšti emocijas. Vaidindami tikroviškas ir išgalvotas istorijas, plėtoja siužetą per dialogus ir monologus, keisdami intonacijas. Kuria žaidimų aplinką, naudodami įvairius daiktus, žaislus, didaktines medžiagas, knygeles, teatro lėles, skareles ir drabužius improvizacijai.
Įtraukiantis kontekstas. „Stebuklinga spinta“. Vaikai per įsivaizduojamą stebuklingą spintą keliauja į įvairius fantazijų pasaulius, kurdami ir vaidindami savo pačių sukurtas istorijas. Keliauja į „Drakonų šalį“, į „Undinių karalystę“, į „Magijos mokyklą“, į „Robotų miestą“...	Siekiama 3-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.12.4, 20.4, 22.4.4, 23.4, 26.4	Siekiama 6-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.12.4, 20.4, 22.4.4, 23.4, 26.4
2. Žaidimo raiška		
Žaidimas – kaip savo kūno galimybių tyrinėjimas. ***Vertybinė nuostata.*** Nusiteikęs kartu su kitais vaikais plėtoti žaidimus, kurdamas vaikų žaidimo kultūrą. ***Esminiai gebėjimai.*** Individualiai ir drauge su kitais žaidžia ir pats kuria įvairius žaidimus: režisūrinius, vaidmenų ir žaidimus su taisyklėmis, moka laikytis skirtingų žaidimų taisyklių.	Vaikai, laisvai judėdami ir tyrinėdami aplinką, pradeda pažinti savo kūno galimybes, liesdami ir jausdami prisilietimą, pajunta ir atranda savo bei kitų kūno dalis. Siekiant bendravimo, vis dažniau pakartoja labiausiai patikusius judesius ir garsus, paversdami juos žaidimais.	Žaisdami kartu, išradingai kuria savitą bendravimo būdą, kuris padeda jiems jaustis bendruomenės dalimi. Per žaidimus pažįsta savo kūną, išmoksta išraiškingai naudoti veido mimikas ir balsą, bei kuria žaismingus socialinius ryšius, kurie suteikia saugumo ir artimumo jausmą.
Įtraukiantis kontekstas. „Kūno poezija“– judesių ir emocijų kalba, kuria vaikai išreiškia savo mintis ir jausmus. „Lietaus šokis“– imituodami lietaus judesius ir garsus. „Saulės šokis“ – kuria judesių sekas,	Siekiama 3-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų	Siekiama 6-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu. 14.4, 15.4, 26.4

išreiškiančias šilumą ir džiaugsmą. „Vėjo istorija“, „Emocijų portretai ir pan.	ugdymosi pasiekimų aprašu.14.4, 15.4, 26.4	
Žaidimas – kaip aplinkos ir veikimo su aplinkos objektais tyrinėjimas ***Vertybinė nuostata.*** Nusiteikęs drąsiai kurti ir autentiškai išreikšti save, noriai tyrinėti naujas idėjas. ***Esminiai gebėjimai.*** Pasitelkia patirtį ir vaizduotę, tyrinėja savo ir kitų idėjas, randa būdų ir priemonių parodyti originalumą ir išradingumą įgyvendindamas kūrybinius sumanymus, aptaria tai su kitais. *Itraukiantis kontekstas.* „Atradimų ekspedicija“. Ekspedicijos įrangą: žiūronai, kompasai, žibintuvėliai, rašikliai, popierius, ir kitus reikmenis. Vaikai keliauja pagal žemėlapį ir tyrinėja įvairias vietas. Kiekvienoje vietoje jie susiduria su iššūkiais ir užduotimis, kurias turi įveikti, kad galėtų tęsti kelionę.	Vaikai, tyrinėdami aplinką ir žaisdami su aplinkoje esančiais daiktais, mokosi socialinių įgūdžių, mėgdžiodami suaugusiųjų veiksmus, kurie skirti socialinei sąveikai.	Vaikai mokosi savarankiškai pasirinkti ir kurti žaidimų erdves. Mokytojas padeda nedrąsiems vaikams įsitraukti į žaidimus, suteikdamas paramą ir paskatinimą, o vėliau jie patys perima iniciatyvą ir kuria savo žaidimų scenarijus.
	Siekiama 3-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.16.4, 23..4, 26.4	Siekiama 6-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu. 16.4, 23.4, 26.4
Žaidimas – kaip savo patirčių ir socialinių santykių tyrinėjimas. ***Vertybinė nuostata.*** Nusiteikęs kalba ir kitomis komunikavimo priemonėmis bendrauti su kitais, išreikšti savo patirtį, jausmus, mintis ir emocijas. ***Esminiai gebėjimai.*** Naudodamas žodines ir nežodines raiškos priemones, dalinasi savo patirtimi, jausmais, mintimis, įsitraukia į pokalbį ir jį plėtoja, pasakoja, atpasakoja ir kuria paprastas istorijas, kopijuoja aplinkoje matomus žodžius, parašo savo vardą. *Itraukiantis kontekstas.* „Debatų klubas“: Vaikai diskutuoti aktualiomis temomis (ekologija, technologijos, draugystė). „Tylioji istorija“: mimika ir gestais sekama pasaka – vaikai turi atspėti arba pratęsti. „Žodžių medžioklė aplinkoje“ (kopijuoja matomus žodžius)	Vaikų žaidimai prasideda individualiai ir poromis, o vėliau pereina prie siužetinių vaidmenų žaidimų, kuriuose atkuriamos pažįstamos kasdienės situacijos, tokios kaip apsipirkimas, šeimos pokalbiai ar įvairios profesijos.	Prieš pradėdami žaidimą, vaikai aptaria temą, kuria siužetą, keičiasi vaidmenimis ir savarankiškai reguliuoja savo veiksmus bei sprendžia nesutarimus. Mokytojui paskatinus, jie entuziastingai dalyvauja bendruose žaidimuose, kuria ilgalaikes žaidimo istorijas, įtraukia kitus grupės vaikus iš grupės ir kviečia prisijungti suaugusius.
	Siekiama 3-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.12.4, 15.4, 20.4, 26.4	Siekiama 6-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu. 12.4, 15.4, 20.4, 26.4
Žaidimas – kaip simbolinių taisyklių tyrinėjimas, kūrimas ir laikymasis.	Suaugusių padedami žaidžia žaidimus su taisyklėmis. Pradėdami	Vaikai tyrinėja ir kurti žaidimus su simbolinėmis taisyklėmis, laikydamiesi

Vertybinė nuostata. Nori pažinti ir suprasti aplinkinį pasaulį, džiaugiasi sužinojęs ką nors nauja. ***Esminiai gebėjimai***. Pažįsta jam suprantamus socialinius, kultūrinius ir gamtos objektus bei reiškinius, juos įvardija ir apibūdina, žinojimą pritaikydamas žaidimuose ir kitose veiklose. *Įtraukiantis kontekstas.* „Žemės paslaptys“. Vaikai tyrinėja Žemės paslaptis, susipažįsta su geologija, paleontologija ir kitais mokslais. Gali kurti vulkanų modelius ar vaidinti senovės gyvūnų istorijas.	nuo paprastų dėlionių, mozaikų, judrių gaudynių, slėpynių ir įvairių stalo žaidimų, palaipsniui pereina prie sudėtingesnių žaidimų formų.	nustatytų žaidimo nuostatų, sugeba prisitaikyti prie žaidimo taisyklių, keisti jas, jei reikia, ir aiškiai jas paaiškinti kitiems žaidėjams. Vaikai išmoksta bendradarbiauti, siekdami užtikrinti sklandžią žaidimo eigą. Žaidimų kūrimas ir žaidimas su draugais bei mokytojais teikia malonumą, o kuriant naujus žaidimus, vaikai atskleidžia savo talentus ir pomėgius.
	Siekiama 3-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.13.4, 16.4, 26.4	Siekiama 6-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu. 13.4, 16.4, 26.4
3. Muzikos raiška		
Muzikos kalba, aplinka. Aplinkos garsai. Muzikos garsų tyrinėjimas. Muzikinio žodyno plėtra. Melodija ir ritmas. ***Vertybinė nuostata***. Domisi muzikos meno kalba, jaučia muzikinės raiškos džiaugsmą. ***Esminiai gebėjimai***. Pagal savo išgales tyrinėja menų kalbas, spontaniškai ir tikslingai išreiškia emocijas, įspūdžius, mintis, idėjas jau įvaldytomis muzikinės raiškos priemonėmis, atpažįsta savo meninius pomėgius, vartoja paprasčiausias jam žinomas ir suprantamas menines sąvokas savo patirčiai išreikšti. *Įtraukiantis kontekstas.* „Muzikos kelionė laiku: garsų istorijos“ – vaikai keliauja per skirtingas muzikos epochas, susipažįsta su įvairiais muzikos stiliais ir instrumentais. Kuria savo „garsų sodą“, naudojant įvairius instrumentus ir daiktus, improvizuoja, kuriant unikalias muzikines kompozicijas.	Vaikai mėgdžioja garsus, pradeda suprasti jų struktūrą (aukštį, trukmę, stiprumą, ritmą) ir atkurti melodijas. Jie eksperimentuoja balsu, kuria, rečituoja savitus žodžius, išbando judesius, dainuoja ir tyrinėja garsų pasaulį. Vaikai atpažįsta melodijas, kūrinius ir supranta muzikos skirtumus.	Gilindamasis į muzikos kalbą, labiau koncentruojasi į savo dainavimą ir ritmą, derindamas juos su kvėpavimu ir judesiais. Jis išmoksta įsiklausyti į muziką, vertina ją, renkasi mėgstamas melodijas, lygina, apibūdina ir skirsto garsus į įvairias kategorijas. Vaikas dainuoja sudėtingesnes vienbalses dainas, tiksliai intonuodamas ir klausydamasis savęs bei kitų. Spontaniškai improvizuoja balsu, kuria pritarimus instrumentais ar kitomis priemonėmis, jungia įvairius muzikos elementus. Klausydamasis mokytojo parinktos muzikos, jis suvokia tylą kaip svarbų muzikos komponentą.
	Siekiama 3-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.12.4, 21..4, 22.4.2, 23.4, 26.4	Siekiama 6-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu. 12.4, 21..4, 22.4.2, 23.4, 26.4

4. Šokio raiška		
Judesio tyrinėjimas, elementai. Šokio kultūra ***Vertybinė nuostata.*** Domisi judesio meno kalba, jaučia judesio raiškos džiaugsmą. ***Esminiai gebėjimai.*** Pagal savo išgales tyrinėja menų kalbas, spontaniškai ir tikslingai išreiškia emocijas, įspūdžius, mintis, idėjas jau įvaldytomis judesio raiškos priemonėmis, atpažįsta savo meninius pomėgius, vartoja paprasčiausias jam žinomas ir suprantamas menines sąvokas savo patirčiai išreikšti. *Įtraukiantis kontekstas.* „Muzikos šokis“ – vaikai klausosi įvairių muzikos kūrinių ir kuria šokio kompozicijas, išreikšdami savo emocijas ir jausmus. „Ritmo kelionė: garsų ir judesių sintezė“ – tyrinėja skirtingus ritmus ir kuria savo ritmines kompozicijas, naudojant kūno judesius ir instrumentus. „Muzikos teatras: garsų ir judesių istorijos“ – vaikai kuria trumpus pasirodymus, kuriuose pasakoja istorijas pasitelkdami muziką, garsus ir judesius.	Vaikai judėdami džiaugiasi ir elgiasi natūraliai, jų judesiai yra spontaniški, improvizuoti. Tinkamai paruoštoje aplinkoje vaikai pradeda jausti laiką, suvokia jo trukmę, supranta judėjimo tempą, juda greitai arba lėtai, jaučia ritmą ir instinktyviai šoka pagal grojančią muziką.	Mėgaudamiesi judėjimu ir su mokytojo pagalba, vaikai tyrinėja judėjimo tempą, ritmą, dinamiką ir erdvę, susipažįsta su įvairiais judesiais, mokosi derinti judesio elementus ir susieti spontaniškus judesius su šokio komponentais. Laisvi, tekamieji judesiai padeda vaikams kontroliuoti kūno energiją ir įtampą. Judėdami jie mokosi valdyti savo kūną, koordinuoti judesius, išlaikyti pusiausvyrą ir lavinti lankstumą.
	Siekiama 3-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu. 12.4, 13.4, 21.4, 22.4.3, 26.4	Siekiama 6-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu. 12.4, 13.4, 21.4, 22.4.3, 26.4
5. Dailės raiška		
Vizualaus pasaulio, raiškos priemonių ir kuriamų vaizdų tyrinėjimas. Grafinė ir spalvinė raiška. Erdvinė raiška. ***Vertybinė nuostata.*** Domisi vizualinio meno kalba, jaučia judesio raiškos džiaugsmą. ***Esminiai gebėjimai.*** Pagal savo išgales tyrinėja menų kalbas, spontaniškai ir tikslingai išreiškia emocijas, įspūdžius, mintis, idėjas jau įvaldytomis dailės raiškos priemonėmis, atpažįsta savo meninius pomėgius, vartoja paprasčiausias jam žinomas ir suprantamas menines sąvokas savo patirčiai išreikšti. *Įtraukiantis kontekstas.* „Meno stilių kelionė“. Vaikai leidžiasi į kelionę per skirtingus meno stilius ir epochas. Vaikai kuria savo meno kūrinius, naudodami pasirinkto	Vaikai tyrinėja kasdienę aplinką namuose ir Mokykloje, analizuoja ir lygina objektus ir reiškinius. Jie nagrinėja aplinkos daiktų formas, spalvas, dydžius ir kontūrus. Sukuriama žaisminga aplinka, kurioje vaikai laisvai tyrinėja, spontaniškai eksperimentuoja su raiškos priemonėmis, liečia skirtingas tekstūras ir faktūras, keverzodami pradeda jausti rankos judesio ir piešimo priemonės paliekamo pėdsako ryšį.	Tyrinėja įvairias aplinkas, tokias kaip gamtos peizažai, pastatai, meno kūriniai, apšvietimas ir tonai, lankosi muziejuose, parodose ir galerijose. Susipažįsta su vaizduojamojo meno stiliais, žanrais ir formomis, plečia savo meninių sąvokų žodyną, įvardija spalvas, formas ir estetinius pojūčius. Naudoja realias ir virtualias aplinkas, išbando įvairias grafines ir spalvines raiškos priemones bei medžiagas, eksperimentuoja su mišriomis technikomis, tokiomis kaip monotipija, grotažas ir koliažas, ir pradeda atrasti savo stilių. Išbando kelis

stiliaus technikas, kartu su mokytoju suplanuoja galerijos erdvę ir ekspoziciją.		būdus, kaip įgyvendinti savo kūrybines idėjas.
	Siekiama 3-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu.12.4, 16.4, 21.4, 22.4.1, 24.4, 26.4	Siekiama 6-ojo žingsnio remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu. 12.4, 16.4, 21.4, 22.4.1, 24.4, 26.4

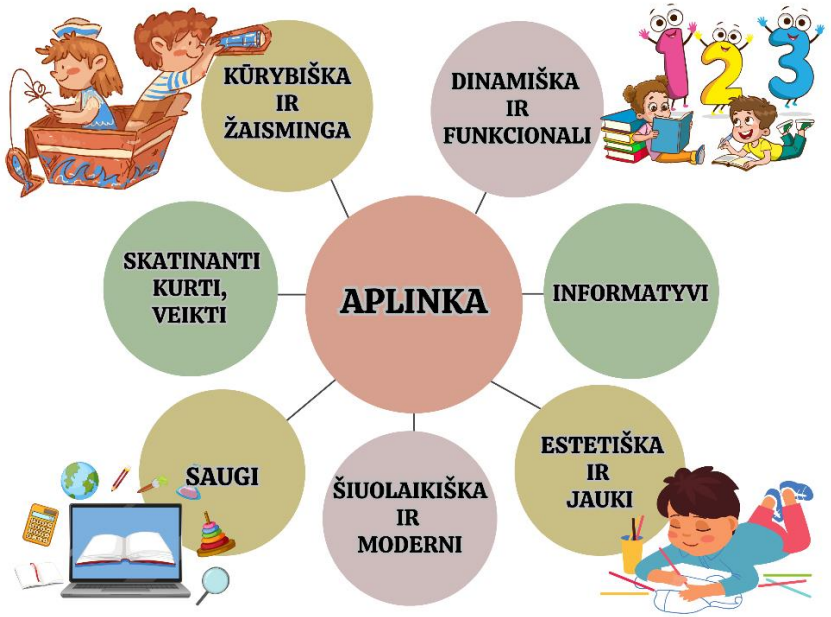
4.2. Siūlomos ugdymo(si) organizavimo formos, kuriamos aplinkos

Mokykloje kuriama įtraukianti aplinka, kuri žadina vaikų kūrybiškumą, skatina pažinimo džiaugsmą ir ugdo įvairiapusius gebėjimus, tokius kaip mąstymas, vaizduotė, emocinis intelektas, kūno suvokimas bei bendravimo įgūdžiai. (žr. 4 pav.). Vaikai yra aktyvūs savo ugdymosi aplinkos kūrėjai, o jų iniciatyvos ir sumanymai tampa pagrindu edukacinių erdvių formavimui. Mokytojo vaidmuo šiame procese yra stebėti, įsiklausyti, palaikyti, padėti vaikui įgyvendinti idėjas.

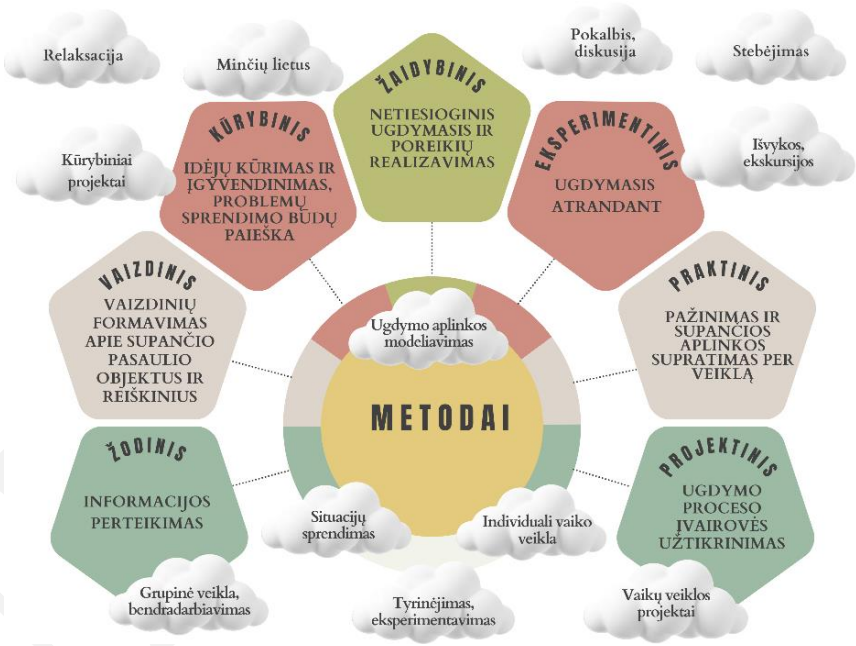
Ugdymosi formos ir metodai parenkami atsižvelgiant į vaikų individualius poreikius, galimybes bei pomėgius (žr. 5 pav.). Pagrindinis dėmesys skiriamas žaidybinei veiklai, kuri yra laikoma svarbiausia ugdymosi sąlyga. Per žaidimą vaikai aktyviai dalyvauja mokymosi procese, realizuoja savo kūrybines idėjas, mokosi bendrauti ir, kartu su kitais vaikais, spręsti iškylančius sunkumus. Ugdymosi turinys yra įtraukiantis ir prasmingas, atsižvelgiama į kiekvieno vaiko unikalumą ir gebėjimus. Vaikams suteikiama laisvė rinktis juos dominančias veiklas, o mokytojas palaiko ir skatina jų iniciatyvą, sudarydamas sąlygas savarankiškai tyrinėti ir kurti pagal asmeninius poreikius.

Vaikų ugdymas(is) vyksta įvairiose aplinkose – tiek Mokyklos patalpose ir lauko erdvėse, tiek už Mokyklos ribų: muziejuose, bibliotekose, parkuose ir kitose edukacinėse vietose. Mokyklos aplinkoje kuriami prasmingi ugdymo(si) kontekstai (žr. 3 priedą).

Vaikai yra aktyvūs ne tik aplinkos, bet ir viso ugdymo(si) proceso bendrakūrėjai – jų kūrybinės idėjos, dalyvavimas ir iniciatyvumas laikomi svarbia ugdymo(si) proceso dalimi.

4. pav. Mokyklos edukacinės aplinkos kūrimo aspektai

5. pav. Ugdymo(si) procese taikomi metodai

V. VAIKO UGDYMOSI PAŽANGA, UGDYMOSI TĘSTINUMAS

Vaiko pažinimas prasideda nuo pirmųjų Mokyklos lankymo dienų. Pokalbių su tėvais metu surenkama informacija apie vaiko gebėjimus, pomėgius, interesus ir tėvų lūkesčius. Pripažįstama, kad kiekvienas vaikas yra unikalus ir ugdosi skirtingais tempais.

Nustatant vaiko pasiekimus ir pažangą, atsižvelgiama į visų ugdymo proceso dalyvių – mokytojų, švietimo pagalbos specialistų, tėvų (globėjų) bei kitų susijusių asmenų – įžvalgas (4 priedas). Vaiko pasiekimai kaupiami ir analizuojami remiantis Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašu (patvirtintas Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2024 m. sausio 10 d. įsakymu Nr. V-35). Vertinimo duomenų analizė vykdoma du kartus per metus – rudens ir pavasario laikotarpiais.

Siekiant visapusiškai atkleisti vaiko ugdymosi pažangą, mokytojai taiko įvairius kokybinius vertinimo metodus, tokius kaip:

- ✓ sistemingas vaiko elgesio, sąveikos su kitais ir veiklos **stebėjimas**;
- ✓ **pokalbiai** su vaiku apie jo darbus, mintis ir jausmus;
- ✓ **vaiko darbų rinkiniai**, atspindintys jo pažangą;
- ✓ **pokalbiai su tėvais**, siekiant gauti papildomą informaciją (tėvai skatinami aktyviai įsitraukti į vertinimo procesą).

Ugdymo(si) procesas **dokumentuojamas** el. dienyne „Mūsų darželis“. Vaiko pasiekimai fiksuojami trumpais komentarais, nurodant ugdymosi pasiekimų sritį ir pasiektą rezultatą (žingsnį).

Be formalių vertinimo metodų, kasdienėje ugdymo praktikoje plačiai taikomi ir neformalūs vaikų stebėjimo būdai. Mokytojai nuolat stebi vaikų įsitraukimą į veiklas, emocinę savijautą, bendravimo gebėjimus bei kūrybiškumą natūraliuose veiklos kontekstuose. Vertingos įžvalgos gaunamos ir iš tėvų – per jų pastebėjimus bei kasdienius pokalbius su mokytojais.

Vaikų pasiekimai fiksuojami nuotraukomis, vaizdo įrašais, o svarbios ugdymo(si) akimirkos, pavyzdžiai bei komentarai kaupiami individualiuose vaikų aplankuose (portfolio). Šie duomenys padeda išryškinti vaiko raidos dinamiką ir pažangą, priimti tikslingus pedagoginius sprendimus bei palaikyti konstruktyvų dialogą su tėvais.

Apibendrinti pasiekimų rezultatai su tėvais (globėjais) aptariami individualiai tiek mokslo metų pradžioje, tiek pabaigoje, o pagal poreikį – ir kitais laikotarpiais. Mokslo metų pabaigoje mokytojų taryboje apžvelgiami vaikų pasiekimai, pateikiamos išvados apie stipriąsias ir tobulintinas sritis, taip pat aptariami vaiko ugdymosi poreikiai.

Atsižvelgiama į socialinę ir kultūrinę vaiko aplinką. Specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių vaikų ugdymosi pažangos stebėjimas ir analizė atliekami bendradarbiaujant su Mokyklos švietimo pagalbos specialistais, kurie padeda mokytojams ir tėvams nustatyti individualius ugdymosi poreikius, parengti pagalbos planą ir sukurti tinkamas sąlygas mokymuisi. Pedagoginės psichologinės tarnybos rekomendacijų pagrindu vaikams, turintiems specialiųjų poreikių, kuriami individualūs ugdymosi planai.

Atnaujinant ikimokyklinio ugdymo(si) Programą siekiama jos dermės ir tęstinumo su Priešmokyklinio ugdymo bendrąja Programa: svarbiausių ugdymo(si) principų atitiktis ir ugdymo(si) proceso kryptingumas – ugdymo(si) modeliavimas iš vaiko raidos ir ugdymosi perspektyvos, išskirtinis dėmesys ***žaidimui ir patirtiniam ugdymui(si)***. Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo(si)

tęstinumą užtikrina ikimokyklinio ugdymo(si) laikotarpiu plėtojamų pasiekimų sričių ir priešmokyklinio ugdymo(si) laikotarpiu plėtojamų kompetencijų dermė: suderintos jas sudarančių pasiekimų grupės, pasiekimų turinys, jų augimo nuoseklumas.

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

Siekiant užtikrinti ugdymo(si) kokybę ir tęstinumą, ikimokyklinio ugdymo Programa gali būti atnaujinama ne rečiau kaip kartą per dvejus metus, arba dažniau, jei kyla poreikis dėl reikšmingų pokyčių – besikeičiančių vaikų poreikių, teisės aktų pasikeitimų, mokytojų įžvalgų, duomenų apie ugdymo proceso eigą ir pasiektus rezultatus, atskleidžiančius ugdymo(si) proceso stipriąsias ir tobulintinas sritis. Programos turinys yra lankstus, todėl gali būti koreguojamas ir tarp pagrindinių peržiūros laikotarpių, remiantis mokytojų refleksijomis bei tėvų (globėjų) įžvalgomis. Svarbi programos tobulinimo dalis – mokytojų bendruomenės refleksijos, grįstos kasdiene ugdymo praktika, vaikų pasiekimų stebėjimu ir pedagoginiu bendradarbiavimu. Jos apima:

- vaikų pasiekimų ir pažangos analizę;
- ugdymo(si) turinio aktualumo ir atitikimo vaikų poreikiams vertinimą;
- vaikų įsitraukimo į veiklas stebėjimą ir interpretavimą;
- ugdymo(si) metodų, formų ir aplinkų efektyvumo įsivertinimą;
- tėvų ir vaikų grįžtamojo ryšio analizę;
- pedagogų bendradarbiavimo praktiką;
- išorinių pokyčių poveikio ugdymo turiniui vertinimą.

Remiantis šiomis įžvalgomis, programa gali būti koreguojama, tobulinama arba papildoma, siekiant kuo geriau atliepti vaikų ugdymosi poreikius ir užtikrinti kokybišką, šiuolaikišką ugdymo(si) procesą.

VILNELĖ

LITERATŪROS ŠALTINIŲ SĄRAŠAS

1. Baranauskienė, R., 20219. Edukacinių aplinkų kūrimas ikimokyklinio ugdymo įstaigoje. Prieiga per internetą: https://www.vdu.lt/cris/entities/etd/49e74ede-ea16-4784-abb7-8b607d694cd4 http://ukvm.lt/bylos/el_biblioteka/Ikimokyklinio_ugdymo_padejejas/Vadovas_pedagogui.Zaisme_ir_atradimai.pdf
2. Ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašas. Prieiga per internetą: https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf
3. Ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programas vykdančių mokyklų veiklos kokybės įsivertinimo metodika. Prieiga per internetą: https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2022/02/IPUMokyklu-veiklos-kokybes-isivertinimo-metodika.pdf
4. Ikimokyklinio ugdymo programos gaires. 2023 m. rugsėjo 4 d. Nr. V-1142. Prieiga per internetą: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/76bb8f404b5911ee8185e4f3ad07094a?jfwid=f5arm3g7r
5. Inovatyvus ugdymas. EDU Vilnius. Prieiga per internetą: https://www.eduvilnius.lt/inovatyvus-ugdymas/#skaitymo-skatinimas
6. Kulikauskienė, R., 2010. Šiuolaikinės pamokos vadyba: kai kurie metodiniai aspektai. Nr. 3 (6) ISSN 2029-1922. Prieiga per internetą: https://oaji.net/articles/2014/513-1394116474.pdf
7. Lietuvos Respublikos Švietimo, mokslo ir sporto ministerija. Nacionalinė Švietimo agentūra, 2021. Patirčių erdvės. Rekomendacijos priešmokyklinio ugdymo pedagogams. Vilnius.
8. Lietuvos Respublikos Švietimo, mokslo ir sporto ministerija. Nacionalinė Švietimo agentūra, 2021. Žaismė ir atradimai. Rekomendacijos ikimokyklinio ugdymo pedagogams. Vilnius.
9. Monkevičienė, O., 2021. Žaismė ir atradimai. Rekomendacijos ikimokyklinio ugdymo pedagogui. Vadovas pedagogui.
10. Sabaliauskienė, R., 2019. Užsienio šalių patirtis vykdant ankstyvojo ugdymo mokyklų veiklos vertinimą. Prieiga per internetą: https://www.nsa.smm.lt/wp-content/uploads/2020/07/R-Sabaliauskienes-pranesimas.pdf

11. Surdokienė, A., Įtraukusis ugdymas, tinkamiausių metodų taikymas. Prieiga per internetą: https://www.vilniausppt.lt/wp-content/uploads/2021/04/Tinkamiausi%C5%B3-metod%C5%B3-taikymas.pdf
12. Vaikystės sodas. Kiek (ir ar) turi tėvai įsitraukti į vaiko ugdymo(si) procesą? Prieiga per internetą: https://vaikystes-sodas.lt/kiek-ir-ar-turi-tevai-isitraukti-i-vaiko-ugdymosi-procesa/

VILNELĖ

PRIEDAI

1 priedas

1. Mokyklos veiklos kokybės įsivertinimo išvados 2025 m.

Mokyklos veiklos kokybė buvo įsivertinama šiose srityse: vaiko gerovė, ugdymasis, ugdymo(si) aplinka, ugdymo strategijos, pasiekimų vertinimas ir ugdymo planavimas, bendradarbiavimas su vaikų šeimomis, besimokančios organizacijos kultūra. Kiekviena įsivertinimo sritis ir jos rodiklio raiška įvertinama tam tikru kokybės lygiu[12].

Nustatyti stiprieji Mokyklos veiklos aspektai:

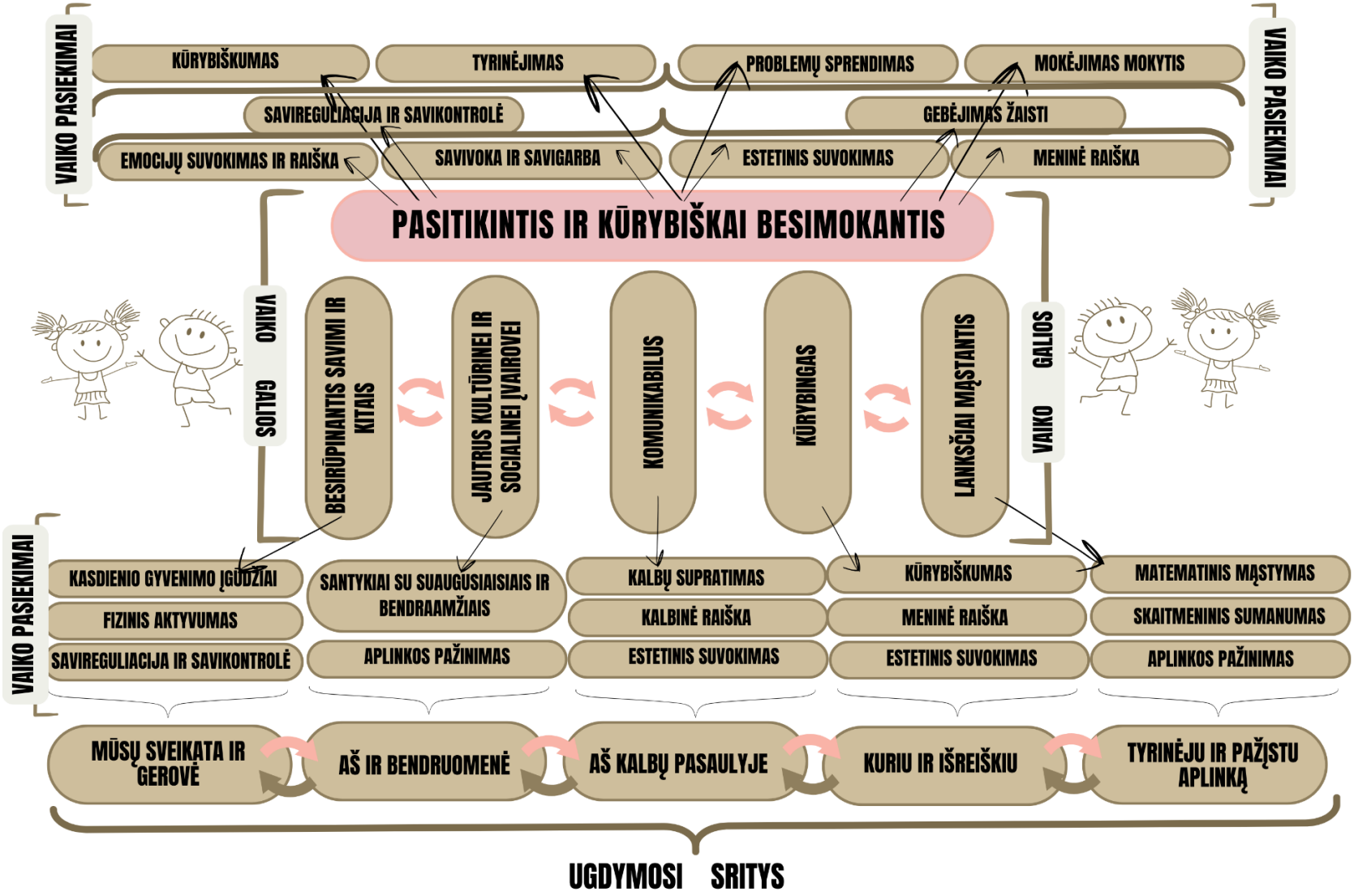
1. Vaikų psichologinis ir fizinis saugumas (1.1.1., 1.1.3.).
2. Mokytojo sąveika su vaikais (1.2.2., 1.2.3.).
3. Vaikų tarpusavio sąveika (1.3.2.).
4. Lygios galimybės visiems vaikams ugdytis ir tobulėti (1.4.3.).
5. Patirtinė vaiko veikla (2.2.2.).
6. Žaidimas (2.3.1.,2.3.3.).
7. Socialinė-emocinė aplinka (3.2.1.).
8. Ugdymo strategijos, padedančios vaiko asmenybinei raidai (4.1.4.).
9. Ugdymo strategijos, palaikančios žaidimą, kaip pagrindinę vaiko veiklą (4.3.1., 4.3.2., 4.3.3.).
10. Pasiekimų vertinimas (5.1.1., 5.1.4.).

Tobulintini Mokyklos veiklos aspektai:

1. Ugdymo planavimas (5.2.1.).
2. Šeimos kultūros pažinimas (6.1.3.).
3. Partnerystė su šeima (6.2.1., 6.2.2.).
4. Mokyklos veiklos vadyba (7.1.1.).
5. Nuolatinis profesinis tobulėjimas (7.2.

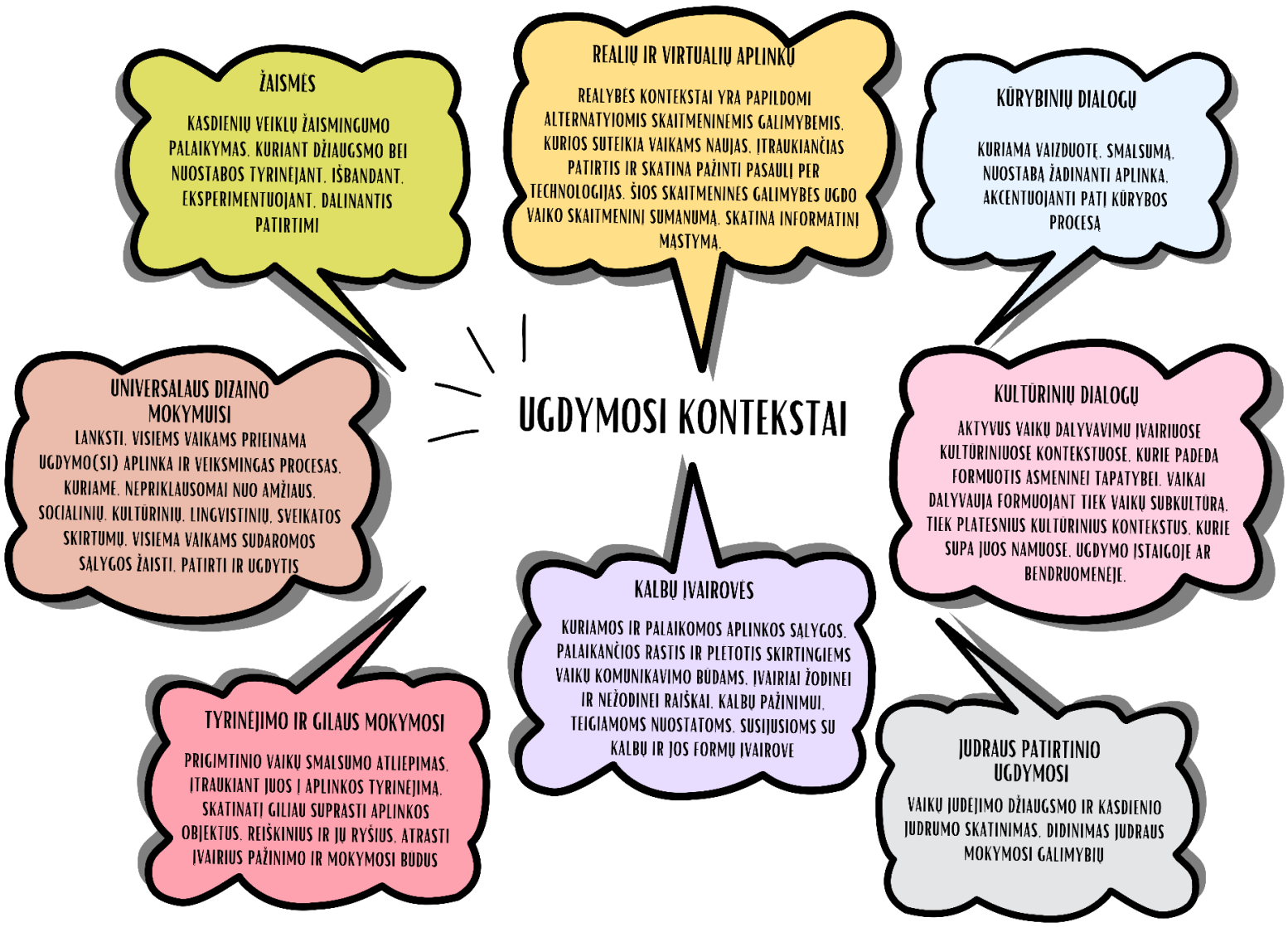
[12] https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2022/02/IPUMokyklu-veiklos-kokybes-isivertinimo-metodika.pdf , 54 psl.

2 priedas

VILNELĖ

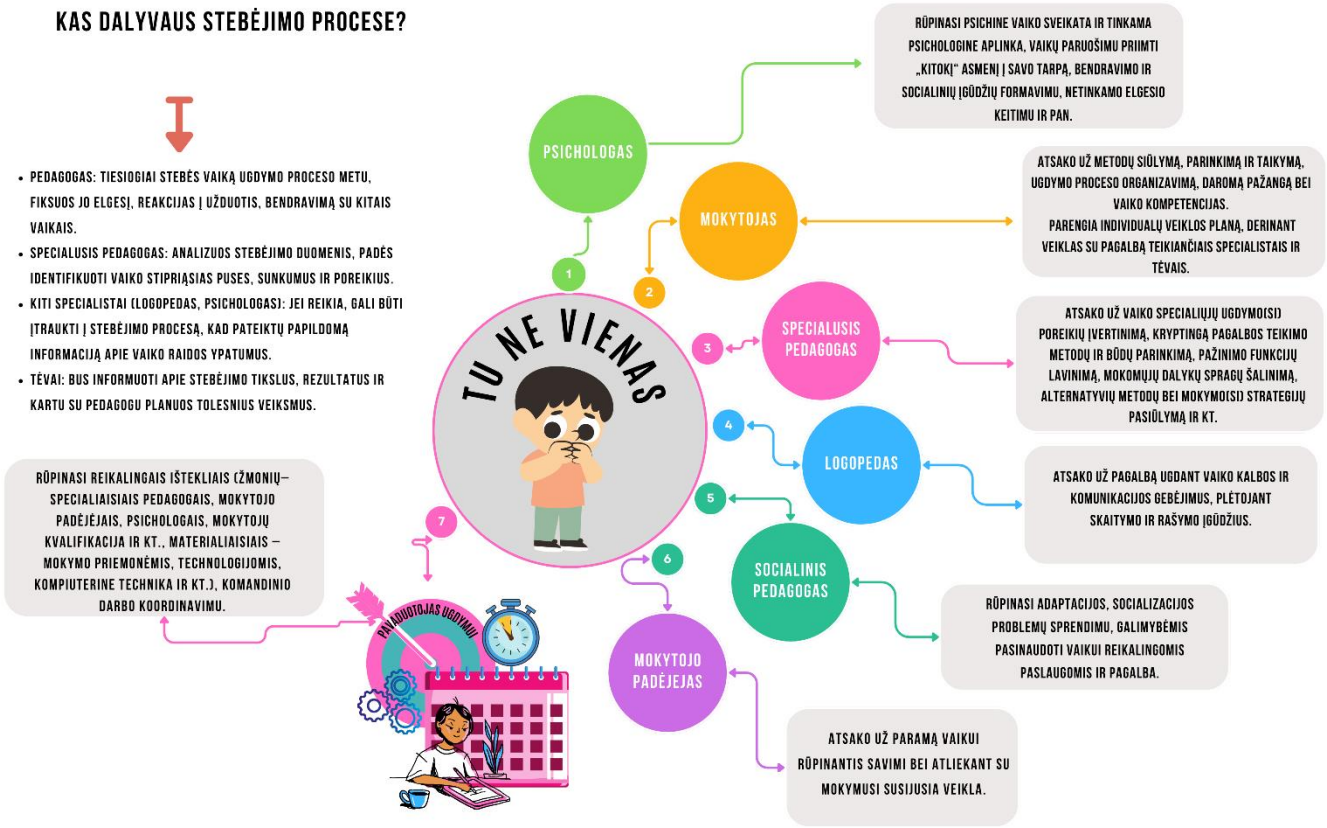
3 priedas

UGDYMOSI KONTEKSTAI
ŽAISMĖS
KASDIENIŲ VEIKLŲ ŽAISMINGUMO PALAIKYMAS. KURIANT DŽIAUGSMO BEI NUOSTABOS TYRINĖJANT. IŠBANDANT. EKSPERIMENTUOJANT. DALINANTIS PATIRTIMI
REALIŲ IR VIRTUALIŲ APLINKŲ
REALYBĖS KONTEKSTAI YRA PAPILDOMI ALTERNATYVIOMIS SKAITMENINĖMIS GALIMYBĖMIS. KURIOS SUTEIKIA VAIKAMS NAUJAS. ĮTRAUKIANČIAS PATIRTIS IR SKATINA PAŽINTI PASAULĮ PER TECHNOLOGIJAS. ŠIOS SKAITMENINĖS GALIMYBĖS UGDO VAIKO SKAITMENINĮ SUMANUMĄ. SKATINA INFORMATINĮ MĄSTYMĄ.
KŪRYBINIŲ DIALOGŲ
KURIAMA VAIZDUOTĖ. SMALSUMĄ. NUOSTABĄ ŽADINANTI APLINKA. AKCENTUOJANTI PATĮ KŪRYBOS PROCESĄ
UNIVERSALAUS DIZAINO MOKYMUISI
LANKSTI. VISIEMS VAIKAMS PRIEINAMA UGDYMO(SI) APLINKA IR VEIKSMINGAS PROCESAS. KURIAME. NEPRIKLAUSOMAI NUO AMŽIAUS. SOCIALINIŲ. KULTŪRINIŲ. LINGVISTINIŲ. SVEIKATOS SKIRTUMŲ. VISIEMA VAIKAMS SUDAROMOS SĄLYGOS ŽAISTI. PATIRTI IR UGDYTIS
KULTŪRINIŲ DIALOGŲ
AKTYVUS VAIKŲ DALYVAVIMU ĮVAIRIUOSE KULTŪRINIUOSE KONTEKSTUOSE. KURIE PADEDA FORMUOTIS ASMENINEI TAPATYBEI. VAIKAI DALYVAUJA FORMUOJANT TIEK VAIKŲ SUBKULTŪRĄ. TIEK PLATESNIUS KULTŪRINIUS KONTEKSTUS. KURIE SUPA JUOS NAMUOSE. UGDYMO ĮSTAIGOJE AR BENDRUOMENĖJE.
KALBŲ ĮVAIROVĖS
KURIAMOS IR PALAIKOMOS APLINKOS SĄLYGOS. PALAIKANČIOS RASTIS IR PLĖTOTIS SKIRTINGIEMS VAIKŲ KOMUNIKAVIMO BŪDAMS. ĮVAIRIAI ŽODINEI IR NEŽODINEI RAIŠKAI. KALBŲ PAŽINIMUI. TEIGIAMOMS NUOSTATOMS. SUSIJUSIOMS SU KALBŲ IR JOS FORMŲ ĮVAIROVE
TYRINĖJIMO IR GILAUS MOKYMOSI
PRIGIMTINIO VAIKŲ SMALSUMO ATLIEPIMAS. ĮTRAUKIANT JUOS Į APLINKOS TYRINĖJIMĄ. SKATINANTĮ GILIAU SUPRASTI APLINKOS OBJEKTUS. REIŠKINIUS IR JŲ RYŠIUS. ATRASTI ĮVAIRIUS PAŽINIMO IR MOKYMOSI BŪDUS
JUDRAUS PATIRTINIO UGDYMOSI
VAIKŲ JUDĖJIMO DŽIAUGSMO IR KASDIENIO JUDRUMO SKATINIMAS. DIDINIMAS JUDRAUS MOKYMOSI GALIMYBIŲ

STEBĖJIMAS – ĮRANKIS, PADEDANTIS SUPRASTI KIEKVIENO VAIKO UNIKALIUS POREIKIUS, STIPRIĄSIAS PUSES IR SUNKUMUS. ŠIS PROCESAS LEIDŽIA PRITAIKYTI UGDYMĄ TAIP, KAD JIS BŪTŲ KUO VEIKSMINGESNIS IR LABIAU ATITIKTŲ INDIVIDUALIAS VAIKO GALIMYBES.

KAS DALYVAUS STEBĖJIMO PROCESE?

- PEDAGOGAS: TIESIOGIAI STEBĖS VAIKĄ UGDYMO PROCESO METU, FIKSUOS JO ELGESĮ, REAKCIJAS Į UŽDUOTIS, BENDRAVIMĄ SU KITAIS VAIKAIS.
- SPECIALUSIS PEDAGOGAS: ANALIZUOS STEBĖJIMO DUOMENIS, PADĖS IDENTIFIKUOTI VAIKO STIPRIĄSIAS PUSES, SUNKUMUS IR POREIKIUS.
- KITI SPECIALISTAI (LOGOPEDAS, PSICHOLOGAS): JEI REIKIA, GALI BŪTI ĮTRAUKTI Į STEBĖJIMO PROCESĄ, KAD PATEIKTŲ PAPILDOMĄ INFORMACIJĄ APIE VAIKO RAIDOS YPATUMUS.
- TĖVAI: BUS INFORMUOTI APIE STEBĖJIMO TIKSLUS, REZULTATUS IR KARTU SU PEDAGOGU PLANUOS TOLESNIUS VEIKSMUS.

SURINKTI STEBĖJIMO DUOMENYS ANALIZUOJAMI, APIBENDRINAMI IR NAUDOJAMI:

- INDIVIDUALIZUOTIEMS UGDYMO PLANAMS KURTI.
- TĖVAMS INFORMUOTI APIE VAIKO PAŽANGĄ.
- KOMANDOS SUSITIKIMUOSE APTARTI VAIKO POREIKIUS IR PLANUOTI TOLESNIUS VEIKSMUS.
- ĮVERTINTI PROGRAMŲ EFEKTYVUMĄ.

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Vilniaus miesto savivaldybė 188710061, Konstitucijos pr. 3, LT-09601, Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL PRITARIMO VILNIAUS LOPŠELIO-DARŽELIO „VILNELĖ“ IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMAI
Dokumento registracijos data ir numeris	2025-05-07 Nr. A15-1000/25
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Almeda Kučinskienė, Ikimokyklinio ugdymo skyriaus vedėja, Ikimokyklinio ugdymo skyrius
Sertifikatas išduotas	ALMEDA KUČINSKIENĖ LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2025-05-07 11:41:09 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2025-05-07 11:41:21 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2024-02-28 19:13:13 – 2029-02-26 23:59:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA-2, VI Registru Centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avilys, Vilniaus miesto savivaldybės administracija, į.k. 188710061 LT", sertifikatas galioja nuo 2024-12-18 11:49:40 iki 2027-12-18 11:49:40
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	1
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	–
Pridedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Pridedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Pridedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Dokumentų valdymo sistema „Avilys“, versija 3.5.84.1
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2025-05-07 12:03:05)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2025-05-07 12:03:06 Dokumentų valdymo sistema „Avilys“